

Бурят УНЭН

КПСС-эй Бурядай обкомой, Улан-Удын горкомой, Бурядай АССР-эй Верховно Советэй орган

ВИДЭНЭР ТААНАДТА ХАНДАШАВЛШ?

Сэлэнгын аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой үүлтэртэ фермын хаалишад, уншым бэшэгымнай:

Кварталай түсэб — 173 процент

КПСС-эй ЦК-эй декабриин Пленумай тогтоолыг бэлдүүлхын түлөө ишэдэ 1960 ондо мяха ехээр абаха гэжэ шэнэ уялгануудыг харгалдаад, гүрэндо мяха худалдаха энэ жэлдэйнэ 1-дохы кварталай түсэб хоёр дахин дүүргээ гэжэ шийдэнэ байгаа. Аймагай ажалшад абанан уялга ажалтатгайгаар дүүргээжэ байна. Унээрнэ январь нарада аймагай ажалшад бүхидөө 2255 центнер мяха гүрэндо худалдажа, 1-дохы кварталайнхаа түсэб 173 процент дүүргээ. 1-дохы кварталай түсэб гурба дахин үлүүлэн дүүргээдэ байна.

1960 оной нэгэдэх кварталда гүрэндо мяха худалдаха түсэбөө хоёр дахин үлүүлэн дүүргээ гэжэ шийдэнэ Тарбасатай аймагай ажалшад абанан уялга ажалтатгайгаар дүүргээжэ байна. Январь нарада энэ аймаг гүрэндо 1380 центнер мяха тушаажа, кварталайнхаа түсэб 106 процент дүүргээ. Энэхэ Сталинай нэрэмжэтэ колхоз бэлдэхэй пунктта 356 центнер мяха тушаажа, нэгэдэх кварталай түсэб 366 процент дүүргэжэ байна. «Память Ильича» колхоз тэршэлэн гүрэндо мяха худалдаха кварталай түсэб 340 процент дүүргээ.

рилсаа холбооной, аха дүүгэй харилсан тулалсаллын тусгаар удхашанартай байһыг зүблөөндэ хабаадагшад нэгэн ханалаар мэдэрээ. Дэлхэйн социалистическэ системын ажахын аршагагүй булюу хайн байһыг, мүн эдэ хоолой ургамалнуудыг, силос дараха кукурузыг бүри ехээр ургуулан абаха ехэ арга боломжонуудыг хэрэглээд байбал орон бүхэн социализм, коммунизм амжалтатгайгаар байгуулхын тулада эдэ хоолдо, малай тэжээлд хэрэглэгдэх орооно тарла, мал ажалай болон хүдөө ажахын бусад продукци ойрын жэлүүдтэ бүри элбэгээр абаха аргатай гэжэ этгэжэ байһанаа зүблөөндэ хабаадагшад элэрхэйлэн мэдүүлнэ.

Үйлдбэриг дэбжээнэй, ажалай бүтээснэ дээшлүүлхэнэй ашаар богинохон болзор соо ажалшадые дэлхэй дээрэ эгээн лэ хайн байдалтай болгохо тон шухала зорилгыг шийдэхэ бүхы шухала эрхэ байдал Европын социалистическэ ороонуудта бии гэжэ зүблөөн онсолон тэмдэглэ.

Наукин болон түрүү дүй дүршэлэй туйлалтануудыг улам арбадаха зорилгоор дүй дүршэлөө халан абалсаха, мэргэжэлтэды бэ бээдэ элгээлсэхэ али олон аргануудыг хэрэглэн эрдэмтэд болон хүдөө ажахын мэргэжэлтэдэй харилсаа холбоо хүгжөөхэ шухала гэжэ зүблөөн тэмдэглэжэ байна.

Орон бүхэнэй аша туһа болон арга боломжонуудыг хараада абан, хүдөө ажахын үйлдбэриг, хүдөө ажахын машина бүтээлгыг, тэршэлэн хүдөө ажахыда хэрэгтэй химическэ зүйлнүүдыг үйлдбэрилхэ хэрэг тусхай мэргэжэлдэ саашадан оруулаха арга боломжонуудыг тус зүблөөн дээрэ хэлсэлэнэй ёһоор экономика харилсан тулалсаллын соведэй шэнэжэлжэ үзөө хаань, таарамжатай гэжэ зүблөөндэ хабаадагшад ханамжаллан байна. Зүблөөнэй хүдэлмэри таатай хайнаар, хани халуун, аха дүү ёһоор үгээ ойлголсолгын оршон байдалда үнгэрөө.

СУУРХУУЛШЫ ЗАЛУУ НААЯА!

— Энэ жалад үнэн бүриһөө 2100 литр һу хаажа, — гэжэ Хорин совхозой табадахи фермын хаалишад Надежда Зандраева смог доруунаар мэдүүлбэ. Хаалишад фермадэ хайнай хүдэлжэ байбашыг, энэ басаган урдын хаалишаднаа заахашыг дутуугүйгөөр ажаллана. Зураг дээрэ: Н. Зандраева. А. Мангавай фото.

Алхамнай бүри шангадаг лэ

Түүхэтэ долоон жэлэй түрүүшын жэлдэ манай совхозойд абанан уялгануудан нэрэтэй хүндэтгэгдэ дүүргэхын түлөө тэмсэжэ, нилээд хайн үрэ дүн туйлаа. Байгша ондо ниитынгээ малые элбэг тэжээлээр ханган хадаа һу, мяха, тоһо бүри элбэгээр абахабди. Мүнөө жэл үнэн бүридэ 12 тонно силос хүргэнэ. Зүгөөр байгша ондо урданайгаа дутагдалнуудыг хараада абажа, социалистическэ уялгануудан заатагүй дүүргэхын тула саг үргэлжэ тэмсэжэ, эмхидхэлэй хүдэлмэри бодото хайнаар ябуулхабди. Совхознай байгша ондо иймэ уялгануудыг абаба. Нёдондонойхоо 1,5 дахин ехэ мяха абаха, Тингэжэ гүрэндо 9000 центнер мяха худалдахабди. Һу хаалгаа 1,3 дахин дээшлүүлжэ. Хамта 28350 центнер һу хаажа, 25000 центнерын гүрэндо худалдаха. 1959 онойтойг сасуулаха 27 процентээр ехэ нооһо абажа, гүрэндо 780 центнер худалдаха. Мүн

21 процентээр олон үндэг абажа, гүрэндо 15 мянгыг худалдахабди. Энэнтэй хамта малай тоо толгой олошоруулагдаха байна. Ниитынгээ малые олошоруулжа, үхэл гарзада оруулангүй байхын тула горьтой хүдэлмэри хэзэбди. 100 эхэ мал бүриһөө 90 тугал, 110 хурьга, гол эхэ гахай бүхэнһөө 12, нэгэ түрүүлгээд үүсэлдэхэ гахайһаа 5 поршоонхо абажа түлжүүлхэбди. Социалистическэ Ажалай Герой Ш. Доржиевагай, Г. Махуевай, Ш. Цыиковэй хүтэлбэрилдэг хонишодой бригада 100 хони бүриһөө 175—150 хурьга абажа, бүрин бүтэн түлжүүлхэбди гэжэ мэдүүлбэ. Тэршэлэн тарьян ажалай хүдэлмэриг болон механизаторууд баһал ехэ уялгануудыг абаха. Тарилга үрэг газараа энэ жэл 500 гектараар хүргэлхэбди. Сабшалан, тарьялан дээрэ хамта 27 мянган тонно наг шэбэхэ гаргаха, бүхы пар дээрэ саһа тогтоохо,

300000 кубическа метр хэмжээтэй тошо хаяаха хүдэлмэринүүдэ заатагүй дүүргэхэбди. Тинхэдэ хабарайнгаа тарилгыг иматгал сортовой үрзөөр хэрэглээдүүлэн, нарын зуруудтайгаар хэзэбди. Тарилгаа богино болзорто хайн шанартайгаар хэжэ дүүргэхэбди. Ажалшад фермадэ хайнай хүдэлжэ байбашыг, энэ басаган урдын хаалишаднаа заахашыг дутуугүйгөөр ажаллана. Зураг дээрэ: Н. Зандраева. А. Мангавай фото.

шэмэтэ тэжээлээр элбэгээр хангахын тулада хабартаа фермынгээ дэргэдэ 5 гектар хартааба тараад, хайнаар харууналжа, баян ургаса хураахабди. Коммунистическэ ажалай бригадингаа нэрэ нэрлүүлжэ ябахын тулада саашада ажал хүдэлмэрингөө культурыг хайжаруулжа, өөһэднэгөө эрдэм бэлгиге, мэргэжэл шадабаринэ дээшлүүлжэ гэжэ ехээр оролдонобди. Мүнөө бидэнэр бултадаа агротехническэ кружошто хуранабди, заримнамай Баянголой үдэшын дунда хургуулида хурана, мүн дээдэ хургуулида орохоёо бэлдэнэ.

Долоон жэлэй хоёрдохы жэлдэ республикын хаалишад дунда дэлгэрэн социалистическэ мурьсөөнэй түрүү зэргэдэ ябаха зорилго манай коммунистическэ ажалай бригадын гүрэн бүхэн урдаа табина. Таанад, һу хаалгаар республика соогоо үнинэй суурхажа байһан хаалишад, мүн лэ нимэ зорилготой байгаа бээтэ. Республика соогоо эршэ хүсэтэйгөөр дэлгэрэн мурьсөөнэй түрүү зэргэдэ ябаха дурса зоригтой байһандатнай этгэжэбди.

Тээд, хүндэтэ нүхэд, мүнөө жэлдэ мурьсөөл даа!

Энэ бэшэгымнай харуеу «Бурят унэн» газетээр дамжуулан дуулгахыгтай найданабди.

Баргажанай аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой үүлтэртэ малай гүүртнэ хаалишад даалгабарлар — С. Дашиева ахалагша хаалишад, З. Путушкина хаалишад, комсомолой комитетэй гүрэн, А. Содномова хаалишад, Е. Дансаранова хаалишад.

Хүршэнэрнай мүн лэ бэрхэшүүл байха

Хираан горхоной элдин талада Кяхтын хонийой совхозой хоёрдохы фермэ байрладаг юм. Долоон жэлэй хоёрдохы жэлдэ эндэхэ хаалишад хайн амжалта туйлажа байна.

Мүнөө Хираанай хаалишад сүүдхэдэ 680—700 литр гэхэ гу, али үнэн бүриһөө 6—7 литр һу хаана. Үнинэй, дүршэл ехэтэй хаалишад Мария Чегодаева үнэн бүриһөө 10 литр, Васса Игумнова 8 литр һу хаажа, социалистическэ мурьсөөндэ түрүүлнэ.

1960 ондо хираанайхид үнэн бүриһөө 2300 литр һу хааха уялга абаа. Хэлхэндэ хүрэхын тулада хаалишад үнэн бүриһөө хойноһоо хайнаар харууһална. Тэдэнэйнгээ амидын шэгнүүрыг, хэды литр һу үгэһыг хараада абажа, тусхай рационаар эдэлүүлнэ. Үдэртөө хоёр дахин бүлэн уһаар уһална.

— Бидэнэр Бүрдэнэй фермын хаалишадтай мурьсөөбди. Хүршэнэрнай шангал байха. Социалистическэ мурьсөөгөө үргэһөөр дэлгэрүүлжэ, абанан уялга дүүргэхын тула хүсэ шадалаа бүри ехээр элсүүлхэбди, — гэжэ Хираанай фермын эрхим хаалишад М. Я. Чегодаева найдамтайгаар мэдүүлнэ.

Д. Болхоев, манай корр.

Удөө ажахыг хүгжөөлгөөр дүй дүршэлөө халан абалсаха ашаар Европын социалистическэ ороонуудай коммунистическэ, дэлмэришэнэй партинуудай түлөөлэгшэдэй зүблөөн тухай КОММУНИКЕ

Нэгэдэх секретарь, СССР-эй Министруудай Соведэй Түрүүлэгшэ Н. С. Хрущев, КПСС-эй ЦК-гэй Президиумэй гүшүүн, КПСС-эй ЦК-гэй секретарь Н. Г. Игнатов, КПСС-эй ЦК-гэй Президиумэй гүшүүн, КПСС-эй ЦК-гэй секретарь А. Б. Аристов, СССР-эй Министруудэй Соведэй Түрүүлэгшын орлогшо, СССР-эй Госпланай түрүүлэгшэ, КПСС-эй ЦК-гэй Президиумэй гүшүүндэ кандидат А. Н. Косыгин, СССР-эй Хүдөө ажахын министр, КПСС-эй ЦК-гэй гүшүүн В. В. Мацкевич, КПСС-эй ЦК-гэй союзна республикануудай талаар хүдөө ажахын таһагыг даагша, КПСС-эй ЦК-гэй гүшүүн Г. А. Денисов, академик Т. Д. Лысенко;

Чехословакия Коммунистическэ партинаа — КПЧ-гэй ЦК-гэй нэгэдэх секретарь, Чехословакия Республикын президент Антонин Новотный, Чехословакия Республикын правительствын түрүүлэгшэ, КПЧ-гэй ЦК-гэй политбюрогой гүшүүн Вильям Широкий, Чехословакия Республикын правительствын түрүүлэгшын орлогшо, Госпланай түрүүлэгшэ, КПЧ-гэй ЦК-гэй политбюрогой гүшүүн Отокар Шимунек, КПЧ-гэй ЦК-гэй секретарь Вратеслав Крутина, Хүдөө ажахын министр, КПЧ-гэй ЦК-гэй секретаридай гүшүүн Любомир Штроугал.

Зүблөөнэй хүдэлмэридэ хабаадалсагыг хүсэһэн нимэ түлөөлэгшэд байлсаа: Кореян Ажалай партинаа — Кореян Арадай-Демократическэ Республикын Министруудэй Кабинедэй Түрүүлэгшын нэгэдэх орлогшо, ТПК-гэй ЦК-гэй Президиумэй гүшүүн Ким Ир; Монголой Арадай-революционн партинаа — МНРП-гэй ЦК-гэй нэгэдэх секретарь, Монголой Арадай Республикын Министруудэй Соведэй Түрүүлэгшэ Юмжагийн Цеденбал, МНРП-гэй ЦК-гэй политбюрогой гүшүүн, МНРП-гэй ЦК-гэй хоёрдохы секретарь Лубсанцэрэнгийн Цэндэ.

Хүдөө ажахын элитэ ехэ эрдэмтэ, мэргэжэлтэд зүблөөнэй хүдэлмэридэ хабаадалсаа. Зүблөөндэ хабаадагшад хүдэлмэригөө дүй дүршэл тухай хоёр рылдөө, хүдөө ажахыг хүгжөөхэ хэдэн асуудалнуудыг, тэрэнэй арга боломжонуудыг яаж хүсэдөөр хэрэглэхэ тухай, ороонуудта хүдөө ажахын үйлдбэриг саашадан хүгжөөн дэбжээ хараа замууд тухай асуудалнуудыг зүбшэн хэлсээ.

Хүдөө ажахыг социалистическэ ёһоор шэнэжэхэ, хүдөө ажахын үйлдбэриг хүгжөөхэ талаар Европын социалистическэ ороонуудай ажалшад коммунистическэ болон хүдэлмэришэнэй партинуудай хүтэлбэрсээ ехэ хүдэлмэри хэжэ, ургаса дээшлүүлжэ, мал ажалай продуктуудыг бүри элбэгээр абаха хэрэгтэ горьтой амжалта туйлаа гэжэ зүблөөн нэгэн ханалтайгаар тэмдэглэ. Социалистическэ хүдөө ажахын дэбжээнэй ашаар эдэ ороонуудай хүн зоние эдэ хоолой зүйлнүүдээр, промышленностинэ түүхэй эдээр хангалга улам бүри хайжарна. Ажалша таряашад хадаа хамтааран ажаллаа эрхилэлгын булюу хайн байһыг бодото жэһэнүүд дээрэнэ хаража, хайнаар этгэн үнэмшэнэ.

Эдэ хоёрдөөнүүдэй үелэ ханамжа болон дүй дүршэлөө халан абалсаһанай ехэ туйлалтай байһыг, тэршэлэн экономикаын бүхы халбаринуудыг хүгжөөлгэдэн, капитализмтай амгалан ёһоной экономика мурьсөө хэхэдэ сагаа ехээр алмажа, урагшаа бүри түргэнөөр дабшахадань социалистическэ ороонуудай хоорондо улам ургажа байгаа харилаа.

Нэгэдэх секретарь, СССР-эй Министруудай Соведэй Түрүүлэгшэ Н. С. Хрущев, КПСС-эй ЦК-гэй Президиумэй гүшүүн, КПСС-эй ЦК-гэй секретарь Н. Г. Игнатов, КПСС-эй ЦК-гэй Президиумэй гүшүүн, КПСС-эй ЦК-гэй секретарь А. Б. Аристов, СССР-эй Министруудэй Соведэй Түрүүлэгшын орлогшо, СССР-эй Госпланай түрүүлэгшэ, КПСС-эй ЦК-гэй политбюрогой гүшүүн Отокар Шимунек, КПЧ-гэй ЦК-гэй секретарь Вратеслав Крутина, Хүдөө ажахын министр, КПЧ-гэй ЦК-гэй секретаридай гүшүүн Любомир Штроугал.

Зүблөөнэй хүдэлмэридэ хабаадалсагыг хүсэһэн нимэ түлөөлэгшэд байлсаа: Кореян Ажалай партинаа — Кореян Арадай-Демократическэ Республикын Министруудэй Кабинедэй Түрүүлэгшын нэгэдэх орлогшо, ТПК-гэй ЦК-гэй Президиумэй гүшүүн Ким Ир; Монголой Арадай-революционн партинаа — МНРП-гэй ЦК-гэй нэгэдэх секретарь, Монголой Арадай Республикын Министруудэй Соведэй Түрүүлэгшэ Юмжагийн Цеденбал, МНРП-гэй ЦК-гэй политбюрогой гүшүүн, МНРП-гэй ЦК-гэй хоёрдохы секретарь Лубсанцэрэнгийн Цэндэ.

Хүдөө ажахын элитэ ехэ эрдэмтэ, мэргэжэлтэд зүблөөнэй хүдэлмэридэ хабаадалсаа. Зүблөөндэ хабаадагшад хүдэлмэригөө дүй дүршэл тухай хоёр рылдөө, хүдөө ажахыг хүгжөөхэ хэдэн асуудалнуудыг, тэрэнэй арга боломжонуудыг яаж хүсэдөөр хэрэглэхэ тухай, ороонуудта хүдөө ажахын үйлдбэриг саашадан хүгжөөн дэбжээ хараа замууд тухай асуудалнуудыг зүбшэн хэлсээ.

Хүдөө ажахыг социалистическэ ёһоор шэнэжэхэ, хүдөө ажахын үйлдбэриг хүгжөөхэ талаар Европын социалистическэ ороонуудай ажалшад коммунистическэ болон хүдэлмэришэнэй партинуудай хүтэлбэрсээ ехэ хүдэлмэри хэжэ, ургаса дээшлүүлжэ, мал ажалай продуктуудыг бүри элбэгээр абаха хэрэгтэ горьтой амжалта туйлаа гэжэ зүблөөн нэгэн ханалтайгаар тэмдэглэ. Социалистическэ хүдөө ажахын дэбжээнэй ашаар эдэ ороонуудай хүн зоние эдэ хоолой зүйлнүүдээр, промышленностинэ түүхэй эдээр хангалга улам бүри хайжарна. Ажалша таряашад хадаа хамтааран ажаллаа эрхилэлгын булюу хайн байһыг бодото жэһэнүүд дээрэнэ хаража, хайнаар этгэн үнэмшэнэ.

Эдэ хоёрдөөнүүдэй үелэ ханамжа болон дүй дүршэлөө халан абалсаһанай ехэ туйлалтай байһыг, тэршэлэн экономикаын бүхы халбаринуудыг хүгжөөлгэдэн, капитализмтай амгалан ёһоной экономика мурьсөө хэхэдэ сагаа ехээр алмажа, урагшаа бүри түргэнөөр дабшахадань социалистическэ ороонуудай хоорондо улам ургажа байгаа харилаа.

Улан-Уда, Соведуудэй Байшан, 1960 оной февралын 1.

Бурядай АССР-эй Верховно Советэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Д. ЦЫРЕМПИЛОН.

Бурядай АССР-эй Верховно Советэй Президиумэй Секретарь Ч. ДОРЖИЕВ.

Улан-Уда, Соведуудэй Байшан, 1960 оной февралын 1.

КПСС-эй ЦК-да, СССР-эй Министрүүдэй Советтэй

ПАРТИЙНА АЖАБАЙДАЛ

Залуу коммунистуудые оролдосотойгоор хүмүүжүү

КПСС-эй ЦК, СССР-эй Министрүүдэй Совет Ленинскэ шангуудые олгохо тухай хүдэлмэринэе хайжаруулах тухай асуудал хаража үзэ- лэн, Ленинскэ шангууд тухай шэ- нэ дүрм, наука, техникын лиге- ратура, искусствын талаар Ленинскэ шангуудые олгохо комитетүүдэе баталхан байна.

Коммунистическэ байгуулалтын зорилгоудые шиндхэлгэдэ, советскэ обществын культурны сааша- дань дэбжээлгэдэ туйлах элнэ- эх хүдэлмэринүүдэй түлөө, тус- хайлбал науца зохиолуудай, ар- хитектурна, техникескэ барилга- нуудай, ардай ажахда хэрэглэ- гдээн уралан нарижуулгануудай, шэнэ машина, материалуудай, тех- никэ хүжөөлгэдэ хэе хубилтал оруулхан, ардай ажахда хэе уд- хашанартай дурдахалуудай, үй- лэдбэрини арга методые нари-

жуулан хайжарууланай; олоной дунда хайшаагдахан, уран хай- ханайнгаа талаар онсо хайн лиге- ратура, искусствын зохиолуудай тү- лөө Ленинскэ шангууд олгогдохо юм.

Ленинскэ шангууд тоёрдохёо ол- гогдохогүй. Правительствын зүг- хөө шагналда хүртээн хүнүүдэй зохиолуудайн онсо удхашанар- тай байгаа наань лэ тэдэндэ Ле- нинскэ шангуудые олгохо.

Хэблэгдээн науца зохиолууд үзэмжлэе табигдахынгаа урда тээ хахад жэллээ нааша бэшэ хэблэ- гдэе, олон зоной дунда мэдэжэе болон литература, искусствын зохиолууд Ленинскэ шангуудые олгогдог дэбжүүлгэдэе байна.

Дүрмэй ёшоор, наука, техникын, литература, искусствын та- лаар эрхим хүдэлмэринүүдэй тү-

лөө тус бүридөө 75 мянган түх- ригэй хэмжээтэй Ленинскэ 50 ша- нгэ бүри олгогдожо болохо юм.

Ленинскэ шангуудые олгохо ко- митетүүдэй шангуудые олгохо ту- шаа баталан абahan шиндхэбэри- нүүд В. И. Ленинэй түрэнэн удэр- центральна хэблэлдэ толилог- дохо юм. Ленинскэ шанда хүр- тэгшэдэ «Ленинскэ шаңгай лауре- ат» гэдэн нэрэ зэргэ олгогдохо, диплом, хүндэлэлэй тэмдэг, үнэм- шэлгэ барюулагдаха байна.

СССР-эй Министрүүдэй Сове- дэй дэргэдэхи наука, техникын та- лаар Ленинскэ шангуудые олгохо комитетэй түрүүлэгшээр А. Н. Несмеянов, литература, искусствын талаар Ленинскэ шангуудые олгохо комитетэй түрүүлэгшээр Н. С. Тихонов баталагдаа.

(ТАСС).

Тэрэшэлэн Байкало-Кударын, Зэдын, Тарбагатайн болон бусад зарим аймагуудта залуу коммунистуудтай нилээд хүдэлмэри ябуу- лагдажа, тэдэниие хайнаар хү- мүүжүүлэх хэрэгтэ шухала анха- рал табигдажа байдаг болонхой.

Тиешэе бүхэ дээрэе областной партийна организацида залуу коммунистуудтай ябуулагдадаг хү- дэлмэри хангалттай гэхын арга- гүй. Партиин олохон айкмоуд, эхин парторганизацинууд партиин гэшүүдэе, гэшүүдэе кандидат- дуудые партийна болон ний- тын ажабайдалда эдэбхитэйгээр хабаадуулагүй, тэдэний эрдэм мэрэгжэлээ, политическэ мэдэ- рэлээ ямарар дэбжүүлжэе бай- хыне ходоодоо хинан шал- гажэ, саг соонь хэмжээ абажа бай- нагүй. Республика доторнай партиин гэшүүн болохоё байхан хү- нүүдэй аяар 29 процентнь канди- дадайнгаа стажай болзоорё үнгэ- рүүлжэрхёе. Энэ баримта залуу коммунистуудые хургажа, хү- мүүжүүлэхэ хүдэлмэридэ ехээн ду- туу дундануудай би байные гэр- шэлнэ. Болзоор үнгэрүүлэн кан- дидатууд илангаа Яруунын, Сэ- лэнгийн, Хорин, Бичурын, Кабан- скын аймагуудта олон. Жэшээл- хэдэ, Яруунын аймагай партийна организацида партиин гэшүүнэй кандидатудай аяар 63 процентнь болзоорё үнгэрүүлэнхэй. Тингээд тэдэний оройлоол 3 хүндэн кан- дидатай болорё хунаагдахан бай- на. Витимэй гол мурэнэй транспор- тын, Гундын дунда хургуулин, аймсоветэй гүйсэдкомой парторга- низацинуудай бүхэ кандидатууд, «Дружба» колхозой, Яруунын сов- хозой парторганизацинуудта 5-7 хүн кандидат яаха болзоорё үнгэ- рүүлэнхэй. Бичурын аймагта пар- тин гэшүүнэй 83 кандидаттай 35- нийн мүн лэ болзоорё үнгэрү- лээ. Илангаа Бичурын совхоздо залуу коммунистуудые хүмүү- жүүлэхэ хүдэлмэри муугаар ябуу- лагдана. Совхозой дүрбэдэхи отделеидэ нүхэд И. Г. Ива-

СССР-эй хүн зоной эрдэм шургуули, үндэнэ яһан, наһан тухай 1959 ондо бүхы Союз дотор хүн зоние бүридхэлгын мэдээн

СССР-эй Министрүүдэй Советэй дэргэдэхи Центральна Статистическэ управлениин мэдээсэл

СССР-эй хүн зоние бүридхэлдэ абалгын даб дээрэхи тобино дүн- гүүд нёдондо жэлэй майда хэблэлдэ толилогдоо лэн. Хүн зоной эрдэм, хуралсал, үндэнэ яһа, түрэл- хэй хэлэнэй талаар, тэрэшэлэн эрэмьн, наһанай талаар хубаарил- гысэ, гэр бүлэе тодорхойлоно бүрид- хэлэй түрүүшын хубин тодорхой дүнгүүдэе СССР-эй ЦСУ гаргажа түгээхёе.

Дунда Азин олон арадууд үргэлжэдөө шахуу үзэг бэшгэ мэдэхэгүй бай- хан юм. Совет оройной бүхы ара- дууд гэгээрхэ, соёл болбосоролоо дээшлүүлэхэ үргэн хэе арга бо- ломжотой болонхой. Дунда, дээдэ эрдэмтэй хүнүүдэй тоо республи- ка, автономно область, националь- на округ бүхэндэ жэллээ жэлдэ олон бололгой байдаг.

Хүүгэдэй гэгэдэлгэтэй советскэ элүүрые хамгаалгын амжалтатай- гаар тэмсэһэнэй ашаар дайнай ур- да тээ, мүн дайнай үедэ түрэнэн үхибүүд элүүр мэндээр ургажа ябана. Эдэ үгэнэй зариманинь ажал хэе наһанда хүрэнхэй. Бү- ридхэлэй мэдээнүүд дээрэнэе хара- жа үзэхэдэ, ажал хэжэ шадаха наһанай хүнүүд (16—54 наһатай эхэнэрнүүд, 16—59 наһатай эр- шүүл) дайнай хойто тээхи жэлдэ үсөөрөөгүй, харин 1939 ондо 102 миллион хүн байһанаа 119,8 мил- лион хүн болоо гэхэ гү, али 17 гар- ран процентээр нэмээ.

ЦСУ-гэй мэдээсэл соо ингэжэ заагдана. СССР-эй бүхы зоной тоо 1959 оной январин 15-най байда- лаар 208.826.650 хүн бололон бай- гаа. Тэдэний 94.050.303 хүниинь эршүүл, 114.776.347 хүниинь эхэ- нэр юм.

СССР дотор 766 дээдэ хургуули, 3346 техникум, бусад тусхай дунда хургуулинууд бин. Эдэ хургуули- нуудта хуралсалын түлөөлэгүй- гөөр бэлдүүлэгдэдэ: дээдэ хургуу- линуудай хуралсадай тоо 1939 онойхитой сасуулбал мянган хүн бүридэ абажа үзэхэдэ 2 дахин, тус- хай дунда хургуулинуудай хурал- садай тоо 1,3 дахин олон болоо.

1958 ондо СССР дотор 1000 хүн бүриһөө 7,2 хүн үхэнэн байна. Энэнь хүнэй үхэлгын талаар дэл- хэй дээрэ эгзэн лэ доогуур тоо болоо. Революциин урда тээхи үетэй сасуулбал СССР дотор хү- нэй үхэлгэ 4,2 дахин, дайнай урда тээхи 1940 онойхитой сасуулбал 2,5 дахин үсөөрөө. Хүнэй үхэлгын үсөөрэнхөө уламжалан, оройной хүн зоной урда наһа наһалдаг болон. Революциин урда тээ наһа наһалалта дунда зэргээр 32 жэл, 1926—27 онуудта 44 жэл болодог байгаа наа, 1957—1958 онуудта 68 жэл хүрэтэр нэмэһэн байна.

Совет засагай тогтоһонхой хойшонхи жэлүүдтэ манай орой дотор соёл культурын бодото эрид хубилалта болоо. Коммунистическэ партиин хүтэлбэрээр Советскэ Союзай бүхы арадуудай соёл культу- ра налбаран бадаара. 1913 ондо хаанта Россия оройлоол 290 мян- га шахуу хүн дээдэ, хүсэд бэшэ дээдэ, тусхай дунда хургуулитай байгаа; мүнөө үелдэ тэдэний тоо 13,4 миллион хүн болоо. 1897 ондо хүн зоние бүридхэлгын дүнгөөр бүхы хаанта Россия дотор 1,4 миллион хүн эхин хургуулиһаа дээ- гүүр эрдэмтэй байһан юм. Мүнөө 71,2 миллион ажалшад эхин хур- гуулиһаа дээшэ эрдэмтэй болон- хой, тинхэдэ тэдэний 58,7 миллион хүниинь дээдэ, дунда, хүсэд бэшэ дунда эрдэмтэй, 12,5 миллион хү- ниинь хүсэд бэшэ долоон жэлэй эрдэмтэй юм.

Англи, Франци, Германиян Фе- деративна Республика болон Ита- лида бүхы дээрэе хуража байһан студентүүдтэ орхоодо дүрбэ ша- хуу дахин олон хүн мүнөө СССР-эй дээдэ хургуулинуудта хуража бай- даг. Инженерүүдэе бэлдэхэе гаргалгаар СССР США-е уни ха- да ажика гаранхай. 1958 ондо Со- ветскэ Союзда 94 мянган инженер- нүүдэй бэлдэхгэдээн байгаа наань, США-да оройлоол 35 мян- ган инженер бэлдэхгэдээн бай- гаа.

Мэдээсэлэй һүүлшын бүлэгтэ ингэжэ заагдана. 1939 ондо СССР дотор 76,6 миллион эршүүл болон эхэнэр гэрлэнхэй байгаа наа, 1959 ондо 86,5 миллион эршүүл болон эхэнэрнүүд гэрлэнхэй бай- гаа. Мянган хүн бүхэндэ абажа үзэбэл, СССР дотор жэлэй турша соо эгзэн олон —12 үлүүтэй гэр- лэлгэ болодог байна. Һүүлэй мэдэ- нүүдэй ёшоор, мянган хүн бүри- хөө жэлэй турша соо США-да 8,3, Англицда—7,6, Францида—7 хүн гэрлэдэг байна.

Советскэ Союз дотор эхэнэрнүүд эршүүлтэй адли эрдэмдэ хуража эрхэтэй болонхой. Дээдэ эрдэмтэй 3,8 миллион хүнэй 1,8 миллион хү- ниинь гү, али 49 процентнь эхэнэр- нүүд юм. Тинхэдэ дунда, хүсэд бэшэ дунда хургуулитай 54,9 миллион хүнэй 29 миллион хүниинь гү, али 53 процентнь эхэнэрнүүд бо- лон.

Хүн зоной үндэнэ яһан тухай то- дорхой мэдээнүүд ЦСУ-гэй мэдээ- сэл соо дурсагдаһай. Тусхайлбал, 114.588 мянган ород, 36.981 мян- ган украин, 7.829 мянган бело- рус, 6.004 мянган узбек, 3.581 мянган казах, 2.929 мянган азербайджан, 2.787 мянган армян, 2.650 мянган грузин, 2.326 мянган литовец, 2.214 мянган молдаван, 1.400 мянган латыш, 1.397 мянган таджик, 1.004 мянган туркмен, 974 мянган киргиз, 969 мянган эстонец болон бусад СССР дотор ажаһуу- на. Союзна республикануудай тус тус үндэнэ яһанатай тоо тухай мэдээнүүд мүн лэ дурсагдаһай.

Бүридхэлэй программын бусад асуудалуудар дүнгүүд саашадаа нэмэжэ толилогдохо.

(ТАСС).

1939 онойхитой сасуулбал дээдэ эрдэмтэйшүүлэй тоо 1959 ондо го- родто 3,3 дахин, хүдөөдэ — 2,8 да- хин олон болоо; дунда, хүсэд бэшэ дунда хургуулинтай тоо городто 3,5 дахин, хүдөө ногагта—4,2 да- хин нэмэһэн байна.

Революциин урда тээхи хүн зоной бүридхэлэй мэдээнүүдтэй жэшэжэ үзэхэдэ 9—49 наһатай аад, ном бэшгэ мэдэхэ хүнүүдэй тоо 26,3 проц- ентһээ 98,5 процент хүртээрөө дээ- шлээ, тэрэ тоодо ном бэшгэ мэдэхэ эхэнэрнүүдтэй тоо 13,7 проц- ентһээ 97,8 процент хүртээрөө олон болоо. Тинхэдэ ном бэшгэ мэдэдэг хүдөөгэй эхэнэрнүүдтэй тоо 9,6 проц- ентһээ 97,5 процент хүртээрөө нэмэһэн байна юм.

Революциин урда тээ хаанта Россиян захя булангуудай, илан-

1939 ондоо 1959 он хүртээрхи үе соо бүхы СССР доторхи хүн зоной тоогой 9,5 процентээр нэмэһэн бай- гаа наань, Уралай районуудай хүн зоной тоо 32 процентээр, Баруун Сибирини—24 процентээр, Зүүн Сибирини—34 процентээр, Алас Дурна зүгэй—70 процентээр, Дунда Азин болон Казахстанай 38 процентээр олон болоо гэхэ тэм- дэглэгдэнэ.

НИЙТН ЁО ГУРИМ САХИЛГАДА АЖАЛШАДАЙ ҮРГЭ ЕХЭ

КПСС-эй ЦК-гэй декабрини Пленумэй, СССР-эй Верховно Со- ветэй IV сессиин түүхэтэ шиндхэ- бэринүүд аймагай бүхы ажалша- дай дунда ажалай болон политич- ескэ угаа хэе элбхэн үүсхэл ба- даруулаа. 1960 оной түсэбье бол- зорһоонь урид дүүргэхын түлөө тэмсэл хаа хаанатгүй шэнэ хүсэтэй- гөөр дэлгэрнэ, социалистическэ мү- рысөөндэ хабаадагшадтай тоо улам олошоржо байна.

Үргэн нийтэ зоной үүсхэл эдэ- хини ходо дээшлэжэ байһан дээр- хэе социалистическэ гурим журам наринаар сахилгада болоо, гэмтэ ябадал гаргаха ушар хараа байса үсөөржэ захалаа.

Аймагай ажалшад «Орон дото- роо олоһонтын гурим сахилгада ажалшадтай хабаадалга тухай» КПСС-эй ЦК-гэй, СССР-эй Мини- стрүүдэй Советэй тогтоолые хэ- тэ хайшаан утгаһан байна. Энэ тогтоолой гараһан сагнаа хойшо олоһонтын гурим сахилгада улад зон эдэбхитэйгээр хабаадажа эхил- хэн юм. Мүн «Совет уули ёшо, социалистическэ нийтын журам эблэгшэдтэй тэмсэлдэ зоной үүргэ дээшлүүлэхэ тухай», «Нүхэдэй сүү- дүүд тухай жэшээтэ дүрмэй» проектынүүдтэй танилсажа байһай.

Эдэ тогтоолуудые бэлдүүлэн, ай- магай предприятия, колхоз болон эмхи зургаануудар, үйлдэбэрини олоошые газарнуудта 230 хүнөө бүридхэн ардай хайн дуранай дружинанууд эмхидхэгдээ. Хаа хаанатгүй нүхэдэй сүүдүүд байгуу- лагдаад, эмхитэй хайнаар хүдэлжэ байдаг. Сүүдүүдэй түрүүлэгшээр, дружинануудые дагшадар үй- лэдбэрини түрүүлүл, эдэбхитэй коммунистууд, комсомолшуд ба-

Коммунистуудые, илангаа залуу коммунистуудые хүмүүжүүлэхэ хэрэгтэ Коммунистическэ парти- нмай ходоодо шухала анхарал хандуулдаг юм. Партин хадаа ган- сашы гэшүүдэйнгэе тоогоор хүсэт- тэй байха бэшэ, мүн гэшүүдэйнгэе шанаараа хүсэтэй байха ёшо- той. Тимэ туладань партинмай өөһэдынгөө ээргые ходоодоо сөб- рээр, наггинаар абажа байхаяа оролдодог байна. Манай парти коммунистуудта шаңга эрилтэ табина. Партиин гэшүүн, гэшүүнэй кандидат бэхан партиингаа, оро- нойнгоо политическэ ажабайдалда эдэбхитэйгээр хабаадалсаха, марк- сизм-лениннзмнын хургаалуудые ходоодо шудалжа байха, партийн журам наринаар сахиха, партиин политика болон партийна ор- гануудай шиндхэбэринүүдэе эдэб- хитэйгээр бэлүүлэхэ, ажалай болон гүрэнэй журам наринаар сахиха, эрдэм мэрэгжэлээ саг үргэлжэ дээшлүүлжэ байха зэргэтэй. Тэрэ- шэлэн коммунист ходоодо ард зонтоо суг хамта ябажа, партийна- бэшэ хүнүүдтэ партиин политика болон шиндхэбэринүүдэй удхые ойлгуулжа байха үялгатай.

Тимэһээ коммунистуудай эрдэм мэрэгжэлые саг үргэлжэ дээшлүүлжэ, тэдэниие хүмүүжүүлжэ байха гэшээ шухала зорилго болоо. Партиин-эмхидхэлэй, по- литическэ хүдэлмэрэе хайжаруулаха зуураа, партиин айкмоуд, партийна эхин организацинууд залуу коммунистуудые хүмүүжүүлэхэ, тэдэ- нэй идеин-политическэ хэмжээни дээшлүүлэхэ хэрэгтэ горьтой анха- ралаа хандуулдаг болоо.

Жэшээлхэдэ, Кяхтын аймагта КПСС-эй түүхэ шудалха кружо- гуудта залуу коммунистууд, по- литическэ гэгээрэлэй хуралсалда бүхы коммунистууд ябадаг байна. Тэдэний зариманинь үдэшин, за- очно дунда, дээдэ хургуулинуудта хуража байдаг. Эндэ залуу коммунистуудай Үдэр, партиин үн- нэй гэшүүдтэй, партизануудтай, Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнда хабаадагшадтай, үйлдэбэрини тү- түүшүүлтэй уулзалганууд ходоодо боложо, түрүү колхоз, предприя- нуудта ошолгон эмхидхэгдэжэ байдаг. Залуу коммунистуудай ээлжэтэ Үдэр үнгэрэгшэ жэлэй һүүд багта үнгэрэгдөө. Энэ сүл- гаан дээрэ «Ф. Э. Дзержинскиин ажабайдал болон ажал-ябуулга— партида, ард зондоо үнэн сэхээр алба хэлгүй гайхамшагта жэшээ» гэдэн тэмээр лекци уншагдаһан байна. Мүн «Хүдөө ажахые сааша- дань хүмүүжүүлэхэ талаар комму- нистуудай зорилго» гэдэн элдхэл уншагдаа. Һүүлээрнэ залуу комму- нистууд өөһэдынгөө ажал хүдэл- мэри, хуралсал тухай зохидоор хөөрлөлдөн байна.

Залуу коммунистуудые хурга- ха, хүмүүжүүлэхэ асуудалууд партиин айкмоой бюро дээрэ, партийна эхин организациин секретарь- нуудай семинар дээрэ ходоодо зүбшэн хэлсэгдэжэ, захяа заабари үтгэжэ байдаг. Эндэ залуу комму- нистууд партийна эхин организациин хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаадалга, ажал дээрээшэе, ажа- байдалашые ходоодо жэшээ харуулжа байдаг юм.

Тэрэшэлэн Байкало-Кударын, Зэдын, Тарбагатайн болон бусад зарим аймагуудта залуу коммунистуудтай нилээд хүдэлмэри ябуу- лагдажа, тэдэниие хайнаар хү- мүүжүүлэх хэрэгтэ шухала анха- рал табигдажа байдаг болонхой.

Тиешэе бүхэ дээрэе областной партийна организацида залуу коммунистуудтай ябуулагдадаг хү- дэлмэри хангалттай гэхын арга- гүй. Партиин олохон айкмоуд, эхин парторганизацинууд партиин гэшүүдэе, гэшүүдэе кандида- дуудые партийна болон ний- тын ажабайдалда эдэбхитэйгээр хабаадуулагүй, тэдэний эрдэм мэрэгжэлээ, политическэ мэдэ- рэлээ ямарар дэбжүүлжэе бай- хыне ходоодоо хинан шал- гажэ, саг соонь хэмжээ абажа бай- нагүй. Республика доторнай партиин гэшүүн болохоё байхан хү- нүүдэй аяар 29 процентнь канди- дадайнгаа стажай болзоорё үнгэ- рүүлжэрхёе. Энэ баримта залуу коммунистуудые хургажа, хү- мүүжүүлэхэ хүдэлмэридэ ехээн ду- туу дундануудай би байные гэр- шэлнэ. Болзоор үнгэрүүлэн кан- дидатууд илангаа Яруунын, Сэ- лэнгийн, Хорин, Бичурын, Кабан- скын аймагуудта олон. Жэшээл- хэдэ, Яруунын аймагай партийна организацида партиин гэшүүнэй кандидатудай аяар 63 процентнь болзоорё үнгэрүүлэнхэй. Тингээд тэдэний оройлоол 3 хүндэн кан- дидатай болорё хунаагдахан бай- на. Витимэй гол мурэнэй транспор- тын, Гундын дунда хургуулин, аймсоветэй гүйсэдкомой парторга- низацинуудай бүхэ кандидатууд, «Дружба» колхозой, Яруунын сов- хозой парторганизацинуудта 5-7 хүн кандидат яаха болзоорё үнгэ- рүүлэнхэй. Бичурын аймагта пар- тин гэшүүнэй 83 кандидаттай 35- нийн мүн лэ болзоорё үнгэрү- лээ. Илангаа Бичурын совхоздо залуу коммунистуудые хүмүү- жүүлэхэ хүдэлмэри муугаар ябуу- лагдана. Совхозой дүрбэдэхи отделеидэ нүхэд И. Г. Ива-

нов, И. К. Слепнев гэгшэд онһоо хойшо партиин гэр- кандладаар ябажа байдаг совхозой партийна комитет партиин Бичурын айкомш нүхэд ямар хүнүүд бэ гэжэ болотор хаража үзөөгүй бай- нэ.

Эдэ болон бусад барим- юу харуулаб гэхэдэ, олон организацинууд хүниие па- баад, һүүдээрнэ мартадаг, политическэ талаараа ургаха, Коммунистическэ партиин эдэбхитэй шүүн болохоор бээ бэлдхэ рэгтэе туһалдаггүй байна. Ушарта зарим залуу комму- нууд мийн ёшо тэдэсэ ка- даар ябаад, тэрэ саг соогоо К- эй Уставые, программые һа- шудалдаггүй байха юм.

Тингэжэ ябахын саана зарим залуу коммунистууд хүмүүжэ- гаад хулайтай байһан дээр партиин абашы нүхэдтөө хай- шээ харуулхын орондо гүрэнэй, партийна журам эдэ байна. Жэшээлхэдэ, Сэлэнги- магай ашагта малтамалай мышленностиин хургуулин организацида партиин гэшэ кандидат А. К. Кучерявий архи уужа ябадаг, ажаллаа ур- ган дээрэнэе хүдэлмэриһөөе гагдаһан юм. Тээд партиин тэрэнэй КПСС-эй гэшүүнэй гэдэ ябаха гү, али үгы байһан 1958 оной февральһаа дэ- шиндхээдүй.

Коммунистуудые хүмүүжэ- хэргые хайжаруулаха гэгшэ, үл түрүүлнэ, парти доторой бүри дэлмэриие хэргэжэ, дээшлэ- гэдэн удхатэй. Бүхы ажал- яраа парторганизациин комму- нуудай түрүү үүргые, тэдэниие хидхэл, журам болон харюусы дээшлүүлэхэ, дутагталуудтай руу юумэнүүдтэй эбсөшөгүй ху- раар тэдэниие хүмүүжүүлэхэ гэр- тэй.

Хүнүүдэе хүмүүжүүлэхэ хэ- сэгшэе, хүсэшые гамнаһанай гүй. Коммунист бүхэниие, илан- залуу коммунистуудые тэсгэ- гээр, оролдосотойгоор хүмүүжэ- хэргэтэй. Ямар нэгэн даал- гари үгэхэдөө хүнэй бэлдхэл, барни ходоодо харалсажа шухала. Тэрэшэлэн коммунисту- дай ямарар ургажа, эрдэм гэгжэлээ дээшлүүлжэ байһан ходо хаража, хуралсалдан, хүдэлмэриинэе хэрэгтэй туй- жа үзүүлжэ, тэдэниие саг эрилтэ табижа байха хэрэгтэе.

П. Давыдов

Хөөрлөдөөнэй һүүлээр

Һаяхан Сталиной нэрэмжэ- тэ колхозой Жаргалантын наалин гүүртэдэ (Зэдэ) кол- хозой зоотехник Дашнев, комплексно бригадын брига- дир Дабавэ КПСС-эй ЦК-гэй декабрини Пленум дээрэ та- бигдаһан зорилгонуудай да- шарамдуулан колхозойнгоо ажахые саашадан улам хү- гжөөх тухай наалишадта дэл- гэрэнггээр хөөржэ үгөө. Хөө- рлөдөөнэй һүүлээр тус гүүртэ ахалагша наалин Цы- рен-Дулма Аюшеева үгэ аба- жа, 1960 ондо үнгэршэн жэ- лэйхнээ 700 литр һү үнэн бүриһөө үлүүгээр наахаб гэжэ хэлээ. Улаан колхозой түрүү наалишан Зинаида Очирова һү наалгаа үнэн бүрин 400 литрээр дээшлүүлжэ, жэ- лэй туршалд 1800 литрһээ бага бэшэ һү наажа шадахаб гэжэ мэдүүлээ.

Д. Цыремпилов.

„Бурят Үнэн“ газетэдэ бэшэһэнэй һүүлээр

„Суургатай байдаг на... —Манай Кировэй нэрэмжэ колхозой хоёрдох бригадын бай үүдэндэ мантагар гэгшынэе га үлгөтэй байдаг. Зүжэг на гэхэнэе байтагай, киношые эмнэй үннэй харуулагдахаа шоо,—гэжэ хүдөө бэшэгшэ Санжиев «Бурят Үнэн» газетын варини 12-ой номерто бэшэ һү дээрэ дурсагдаһан клубай дэлмэри хайжаруулаар хэе абахыне нүхэр Санжиевай бы- гые Бичурын аймсоветэй гүйсэ- мой культурын таһагта элбхэ- мнай, тэндэнэе нүхэр Иванова гүе харюусаба: «тус клуб үнэ- рөө хүдэлнэгүй. Галай аюу- нэргылхэ хэрэгсэлнүүдгүй, тус кинобукаггүй дээрэнэе клубта гаргаха аргагүйдэнэбди. Кино нэрэмжэтэ колхозой правлени ноудка бариха гэжэ үннэй нашалбашые, хоһон хөөржэ гөөр сага үнгэрэгжэ байна. бай хүдэлмэридэ колхозой тийна эхин организаци мүн лэ ша хэрэгээр хандана».

СССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДАЙ ПРЕЗИДИУМДЭ

СССР-эй Верховно Советэй Президиум СССР-эй Министрүүдэй Советэй зуурналгаар гадаа- дын ороноудтай культурна барисаа байгуулаха СССР-эй Министрүүдэй Советэй дэргэдэхи гү- рэнэй комитетые гадаадын оро- нуудтай культурна барисаа бай- гуулаха талаар СССР-эй Министр-

нүүдэй Советэй гүрэнэй комитет болгон хубилгаба.

СССР-эй Верховно Советэй Пре- зидиум гадаадын ороноудтай культурна барисаа байгуулаха талаар СССР-эй Министрүүдэй Советэй гүрэнэй комитетэй түрүү- лэгшээр нүхэр Жуков Георгий Александровичые томиллоо.

ВЛКСМ-эй ЦК-гэй VII пленум

ВЛКСМ-эй Центральна Комите- дэй VII пленум февралын 3-да хү- дэлмэрэе үргэлжээ.

Хүдөө ажахын залуу хүдэлмэри- лэгшэдхөө хэдэн телеграмма пленумэй нэрэ дээрэ абгаа. Тэдэнэр социалистическэ шэнэ үялангудые абahan тухайһаа телеграмма- нууд соогоо мэдээсээн.

ВЛКСМ-эй ЦК-гэй нэгдэлэй сек- ретарь С. П. Павловэй түгээхэлэй үгэ хэлэнэй удаа пленум зүбшэ- хэ зүйлэйнгөө хоёрдох асуудалда ороһон байна.

«Нийтын гурим эбдэгшэдтэй тэмсэхын тула комсомолой органи- зацинуудай үүргые дээшлүүлэхэ тухай» асуудалаар элндхэлэе ВЛКСМ-эй ЦК-гэй секретарь Л. В. Карпинский хэбэ.

ВЛКСМ-эй ЦК-гэй пленум зүб- шэн хэлсэгдэһэн асуудалуудар дэлгэрэнгы шиндхэбэри баталан абаа.

ВЛКСМ-эй ЦК-гэй VII пленум хүдэлмэрэе дүүргэбэ.

Ц. Раднаев, КПСС-эй Байкало-Кударын айкмоой секретарь

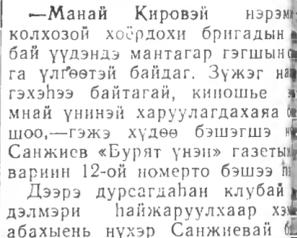
Партиин ЦК-гэй тогтоол соо то- до һонор зорилгын табигдаад бай- хада, саашадаа ойлгууламжын, хү- мүүжүүлхын хүдэлмэри бүри үргэн далайсагатайгаар, тодорхойгоор, шууд шударгыгаар ябуулаха шухала болоо.

БРСНОЯРСК. Красноярскын ху- ажахын институтай химини кафедрэ даагша биологичи эрдэмэй дилд Д. Д. Блок сагаан тодо гүлгү гүйгөөр удаан саг соо хатагалаа зохигоо.

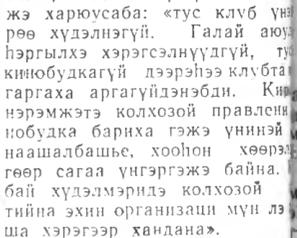
Зураг дээрэ: Г. Г. Блок (зүүн гарһаа), кафедрин ассис- тент Г. И. Блок гагилд тоһо гутаалда 304-дахн номерой дрожжые микроскоп- поор хаража байна.

Г. Г. Блок (зүүн гарһаа), кафедрин ассис- тент Г. И. Блок гагилд тоһо гутаалда 304-дахн номерой дрожжые микроскоп- поор хаража байна.

Г. И. Блок гагилд тоһо гутаалда 304-дахн номерой дрожжые микроскоп- поор хаража байна.

Г. И. Блок гагилд тоһо гутаалда 304-дахн номерой дрожжые микроскоп- поор хаража байна.

Г. И. Блок гагилд тоһо гутаалда 304-дахн номерой дрожжые микроскоп- поор хаража байна.

НҮХЭД ХУРЬГАШАД! Таанадта харьюусалгатай хэрэг сүүлгэгдэнхай. Хурьгадаа нэгэшье гарзагүйгөөр түлжүүлэе!

Тамча, Селендумын үргэн эльдин гала дайдаар Сэлэнгын хошойнгой совхозой хэдэн арбаад гүүртэ, отаранууд байрладаг юм. Мүнөө эндэхи малшад унаһан малгайгаа абаха забда сүлөөгүйгөөр ажаллажа байна.

Габшагай ажал нимэ ха юм

Улаан-Удын үргэн эльдин гала дайдаар Сэлэнгын хошойнгой совхозой хэдэн арбаад гүүртэ, отаранууд байрладаг юм. Мүнөө эндэхи малшад унаһан малгайгаа абаха забда сүлөөгүйгөөр ажаллажа байна. Энэньшье ойлгосотой. Үбэлэй үедэ малайнгаа ашаг шэмые таталдуулангүй, тэрэнэйнгэе тоо толгойе олошоруулха гэшэ малшан бүхэний нэрэ хүндын хэрэг болоно ха юм.

Совхозой отарануудаар үбэлэй хурьгад олоор абтажа эхилээ. Жэсээлхэдэ, совхозой нэгэдэхи фермын ахалагша хонишон Г. Ринчиновэй отара дээрэ жэлэй эхнһээ хойшо 100-гаад хурьгад абтаад, кошарно-базова аргаар, гарза хоролтогүйгөөр түлжүүлэгдэжэ байна.

Улаан-Удын үргэн эльдин гала дайдаар Сэлэнгын хошойнгой совхозой хэдэн арбаад гүүртэ, отаранууд байрладаг юм. Мүнөө эндэхи малшад унаһан малгайгаа абаха забда сүлөөгүйгөөр ажаллажа байна.

Улаан-Удын үргэн эльдин гала дайдаар Сэлэнгын хошойнгой совхозой хэдэн арбаад гүүртэ, отаранууд байрладаг юм. Мүнөө эндэхи малшад унаһан малгайгаа абаха забда сүлөөгүйгөөр ажаллажа байна.

Улаан-Удын үргэн эльдин гала дайдаар Сэлэнгын хошойнгой совхозой хэдэн арбаад гүүртэ, отаранууд байрладаг юм. Мүнөө эндэхи малшад унаһан малгайгаа абаха забда сүлөөгүйгөөр ажаллажа байна.

Улаан-Удын үргэн эльдин гала дайдаар Сэлэнгын хошойнгой совхозой хэдэн арбаад гүүртэ, отаранууд байрладаг юм. Мүнөө эндэхи малшад унаһан малгайгаа абаха забда сүлөөгүйгөөр ажаллажа байна.

Улаан-Удын үргэн эльдин гала дайдаар Сэлэнгын хошойнгой совхозой хэдэн арбаад гүүртэ, отаранууд байрладаг юм. Мүнөө эндэхи малшад унаһан малгайгаа абаха забда сүлөөгүйгөөр ажаллажа байна.

Улаан-Удын үргэн эльдин гала дайдаар Сэлэнгын хошойнгой совхозой хэдэн арбаад гүүртэ, отаранууд байрладаг юм. Мүнөө эндэхи малшад унаһан малгайгаа абаха забда сүлөөгүйгөөр ажаллажа байна.

Улаан-Удын үргэн эльдин гала дайдаар Сэлэнгын хошойнгой совхозой хэдэн арбаад гүүртэ, отаранууд байрладаг юм. Мүнөө эндэхи малшад унаһан малгайгаа абаха забда сүлөөгүйгөөр ажаллажа байна.

Улаан-Удын үргэн эльдин гала дайдаар Сэлэнгын хошойнгой совхозой хэдэн арбаад гүүртэ, отаранууд байрладаг юм. Мүнөө эндэхи малшад унаһан малгайгаа абаха забда сүлөөгүйгөөр ажаллажа байна.

Улаан-Удын үргэн эльдин гала дайдаар Сэлэнгын хошойнгой совхозой хэдэн арбаад гүүртэ, отаранууд байрладаг юм. Мүнөө эндэхи малшад унаһан малгайгаа абаха забда сүлөөгүйгөөр ажаллажа байна.

Улаан-Удын үргэн эльдин гала дайдаар Сэлэнгын хошойнгой совхозой хэдэн арбаад гүүртэ, отаранууд байрладаг юм. Мүнөө эндэхи малшад унаһан малгайгаа абаха забда сүлөөгүйгөөр ажаллажа байна.

Улаан-Удын үргэн эльдин гала дайдаар Сэлэнгын хошойнгой совхозой хэдэн арбаад гүүртэ, отаранууд байрладаг юм. Мүнөө эндэхи малшад унаһан малгайгаа абаха забда сүлөөгүйгөөр ажаллажа байна.

Улаан-Удын үргэн эльдин гала дайдаар Сэлэнгын хошойнгой совхозой хэдэн арбаад гүүртэ, отаранууд байрладаг юм. Мүнөө эндэхи малшад унаһан малгайгаа абаха забда сүлөөгүйгөөр ажаллажа байна.

Улаан-Удын үргэн эльдин гала дайдаар Сэлэнгын хошойнгой совхозой хэдэн арбаад гүүртэ, отаранууд байрладаг юм. Мүнөө эндэхи малшад унаһан малгайгаа абаха забда сүлөөгүйгөөр ажаллажа байна.

Улаан-Удын үргэн эльдин гала дайдаар Сэлэнгын хошойнгой совхозой хэдэн арбаад гүүртэ, отаранууд байрладаг юм. Мүнөө эндэхи малшад унаһан малгайгаа абаха забда сүлөөгүйгөөр ажаллажа байна.

Улаан-Удын үргэн эльдин гала дайдаар Сэлэнгын хошойнгой совхозой хэдэн арбаад гүүртэ, отаранууд байрладаг юм. Мүнөө эндэхи малшад унаһан малгайгаа абаха забда сүлөөгүйгөөр ажаллажа байна.

Улаан-Удын үргэн эльдин гала дайдаар Сэлэнгын хошойнгой совхозой хэдэн арбаад гүүртэ, отаранууд байрладаг юм. Мүнөө эндэхи малшад унаһан малгайгаа абаха забда сүлөөгүйгөөр ажаллажа байна.

Улаан-Удын үргэн эльдин гала дайдаар Сэлэнгын хошойнгой совхозой хэдэн арбаад гүүртэ, отаранууд байрладаг юм. Мүнөө эндэхи малшад унаһан малгайгаа абаха забда сүлөөгүйгөөр ажаллажа байна.

Улаан-Удын үргэн эльдин гала дайдаар Сэлэнгын хошойнгой совхозой хэдэн арбаад гүүртэ, отаранууд байрладаг юм. Мүнөө эндэхи малшад унаһан малгайгаа абаха забда сүлөөгүйгөөр ажаллажа байна.

Улаан-Удын үргэн эльдин гала дайдаар Сэлэнгын хошойнгой совхозой хэдэн арбаад гүүртэ, отаранууд байрладаг юм. Мүнөө эндэхи малшад унаһан малгайгаа абаха забда сүлөөгүйгөөр ажаллажа байна.

Улаан-Удын үргэн эльдин гала дайдаар Сэлэнгын хошойнгой совхозой хэдэн арбаад гүүртэ, отаранууд байрладаг юм. Мүнөө эндэхи малшад унаһан малгайгаа абаха забда сүлөөгүйгөөр ажаллажа байна.

Улаан-Удын үргэн эльдин гала дайдаар Сэлэнгын хошойнгой совхозой хэдэн арбаад гүүртэ, отаранууд байрладаг юм. Мүнөө эндэхи малшад унаһан малгайгаа абаха забда сүлөөгүйгөөр ажаллажа байна.

Улаан-Удын үргэн эльдин гала дайдаар Сэлэнгын хошойнгой совхозой хэдэн арбаад гүүртэ, отаранууд байрладаг юм. Мүнөө эндэхи малшад унаһан малгайгаа абаха забда сүлөөгүйгөөр ажаллажа байна.

Улаан-Удын үргэн эльдин гала дайдаар Сэлэнгын хошойнгой совхозой хэдэн арбаад гүүртэ, отаранууд байрладаг юм. Мүнөө эндэхи малшад унаһан малгайгаа абаха забда сүлөөгүйгөөр ажаллажа байна.

Улаан-Удын үргэн эльдин гала дайдаар Сэлэнгын хошойнгой совхозой хэдэн арбаад гүүртэ, отаранууд байрладаг юм. Мүнөө эндэхи малшад унаһан малгайгаа абаха забда сүлөөгүйгөөр ажаллажа байна.

Улаан-Удын үргэн эльдин гала дайдаар Сэлэнгын хошойнгой совхозой хэдэн арбаад гүүртэ, отаранууд байрладаг юм. Мүнөө эндэхи малшад унаһан малгайгаа абаха забда сүлөөгүйгөөр ажаллажа байна.

Улаан-Удын үргэн эльдин гала дайдаар Сэлэнгын хошойнгой совхозой хэдэн арбаад гүүртэ, отаранууд байрладаг юм. Мүнөө эндэхи малшад унаһан малгайгаа абаха забда сүлөөгүйгөөр ажаллажа байна.

Улаан-Удын үргэн эльдин гала дайдаар Сэлэнгын хошойнгой совхозой хэдэн арбаад гүүртэ, отаранууд байрладаг юм. Мүнөө эндэхи малшад унаһан малгайгаа абаха забда сүлөөгүйгөөр ажаллажа байна.

Улаан-Удын үргэн эльдин гала дайдаар Сэлэнгын хошойнгой совхозой хэдэн арбаад гүүртэ, отаранууд байрладаг юм. Мүнөө эндэхи малшад унаһан малгайгаа абаха забда сүлөөгүйгөөр ажаллажа байна.

Улаан-Удын үргэн эльдин гала дайдаар Сэлэнгын хошойнгой совхозой хэдэн арбаад гүүртэ, отаранууд байрладаг юм. Мүнөө эндэхи малшад унаһан малгайгаа абаха забда сүлөөгүйгөөр ажаллажа байна.

Улаан-Удын үргэн эльдин гала дайдаар Сэлэнгын хошойнгой совхозой хэдэн арбаад гүүртэ, отаранууд байрладаг юм. Мүнөө эндэхи малшад унаһан малгайгаа абаха забда сүлөөгүйгөөр ажаллажа байна.

Улаан-Удын үргэн эльдин гала дайдаар Сэлэнгын хошойнгой совхозой хэдэн арбаад гүүртэ, отаранууд байрладаг юм. Мүнөө эндэхи малшад унаһан малгайгаа абаха забда сүлөөгүйгөөр ажаллажа байна.

Улаан-Удын үргэн эльдин гала дайдаар Сэлэнгын хошойнгой совхозой хэдэн арбаад гүүртэ, отаранууд байрладаг юм. Мүнөө эндэхи малшад унаһан малгайгаа абаха забда сүлөөгүйгөөр ажаллажа байна.

Улаан-Удын үргэн эльдин гала дайдаар Сэлэнгын хошойнгой совхозой хэдэн арбаад гүүртэ, отаранууд байрладаг юм. Мүнөө эндэхи малшад унаһан малгайгаа абаха забда сүлөөгүйгөөр ажаллажа байна.

Улаан-Удын үргэн эльдин гала дайдаар Сэлэнгын хошойнгой совхозой хэдэн арбаад гүүртэ, отаранууд байрладаг юм. Мүнөө эндэхи малшад унаһан малгайгаа абаха забда сүлөөгүйгөөр ажаллажа байна.

Улаан-Удын үргэн эльдин гала дайдаар Сэлэнгын хошойнгой совхозой хэдэн арбаад гүүртэ, отаранууд байрладаг юм. Мүнөө эндэхи малшад унаһан малгайгаа абаха забда сүлөөгүйгөөр ажаллажа байна.

Улаан-Удын үргэн эльдин гала дайдаар Сэлэнгын хошойнгой совхозой хэдэн арбаад гүүртэ, отаранууд байрладаг юм. Мүнөө эндэхи малшад унаһан малгайгаа абаха забда сүлөөгүйгөөр ажаллажа байна.

Улаан-Удын үргэн эльдин гала дайдаар Сэлэнгын хошойнгой совхозой хэдэн арбаад гүүртэ, отаранууд байрладаг юм. Мүнөө эндэхи малшад унаһан малгайгаа абаха забда сүлөөгүйгөөр ажаллажа байна.

Улаан-Удын үргэн эльдин гала дайдаар Сэлэнгын хошойнгой совхозой хэдэн арбаад гүүртэ, отаранууд байрладаг юм. Мүнөө эндэхи малшад унаһан малгайгаа абаха забда сүлөөгүйгөөр ажаллажа байна.

Улаан-Удын үргэн эльдин гала дайдаар Сэлэнгын хошойнгой совхозой хэдэн арбаад гүүртэ, отаранууд байрладаг юм. Мүнөө эндэхи малшад унаһан малгайгаа абаха забда сүлөөгүйгөөр ажаллажа байна.

Улаан-Удын үргэн эльдин гала дайдаар Сэлэнгын хошойнгой совхозой хэдэн арбаад гүүртэ, отаранууд байрладаг юм. Мүнөө эндэхи малшад унаһан малгайгаа абаха забда сүлөөгүйгөөр ажаллажа байна.

Улаан-Удын үргэн эльдин гала дайдаар Сэлэнгын хошойнгой совхозой хэдэн арбаад гүүртэ, отаранууд байрладаг юм. Мүнөө эндэхи малшад унаһан малгайгаа абаха забда сүлөөгүйгөөр ажаллажа байна.

Улаан-Удын үргэн эльдин гала дайдаар Сэлэнгын хошойнгой совхозой хэдэн арбаад гүүртэ, отаранууд байрладаг юм. Мүнөө эндэхи малшад унаһан малгайгаа абаха забда сүлөөгүйгөөр ажаллажа байна.

Улаан-Удын үргэн эльдин гала дайдаар Сэлэнгын хошойнгой совхозой хэдэн арбаад гүүртэ, отаранууд байрладаг юм. Мүнөө эндэхи малшад унаһан малгайгаа абаха забда сүлөөгүйгөөр ажаллажа байна.

Улаан-Удын үргэн эльдин гала дайдаар Сэлэнгын хошойнгой совхозой хэдэн арбаад гүүртэ, отаранууд байрладаг юм. Мүнөө эндэхи малшад унаһан малгайгаа абаха забда сүлөөгүйгөөр ажаллажа байна.

Улаан-Удын үргэн эльдин гала дайдаар Сэлэнгын хошойнгой совхозой хэдэн арбаад гүүртэ, отаранууд байрладаг юм. Мүнөө эндэхи малшад унаһан малгайгаа абаха забда сүлөөгүйгөөр ажаллажа байна.

Улаан-Удын үргэн эльдин гала дайдаар Сэлэнгын хошойнгой совхозой хэдэн арбаад гүүртэ, отаранууд байрладаг юм. Мүнөө эндэхи малшад унаһан малгайгаа абаха забда сүлөөгүйгөөр ажаллажа байна.

Улаан-Удын үргэн эльдин гала дайдаар Сэлэнгын хошойнгой совхозой хэдэн арбаад гүүртэ, отаранууд байрладаг юм. Мүнөө эндэхи малшад унаһан малгайгаа абаха забда сүлөөгүйгөөр ажаллажа байна.

Улаан-Удын үргэн эльдин гала дайдаар Сэлэнгын хошойнгой совхозой хэдэн арбаад гүүртэ, отаранууд байрладаг юм. Мүнөө эндэхи малшад унаһан малгайгаа абаха забда сүлөөгүйгөөр ажаллажа байна.

Улаан-Удын үргэн эльдин гала дайдаар Сэлэнгын хошойнгой совхозой хэдэн арбаад гүүртэ, отаранууд байрладаг юм. Мүнөө эндэхи малшад унаһан малгайгаа абаха забда сүлөөгүйгөөр ажаллажа байна.

Студентнэрэй туһаламжа

Тамча, Селендумын үргэн эльдин гала дайдаар Сэлэнгын хошойнгой совхозой хэдэн арбаад гүүртэ, отаранууд байрладаг юм. Мүнөө эндэхи малшад унаһан малгайгаа абаха забда сүлөөгүйгөөр ажаллажа байна.

Улаан-Удын үргэн эльдин гала дайдаар Сэлэнгын хошойнгой совхозой хэдэн арбаад гүүртэ, отаранууд байрладаг юм. Мүнөө эндэхи малшад унаһан малгайгаа абаха забда сүлөөгүйгөөр ажаллажа байна.

Улаан-Удын үргэн эльдин гала дайдаар Сэлэнгын хошойнгой совхозой хэдэн арбаад гүүртэ, отаранууд байрладаг юм. Мүнөө эндэхи малшад унаһан малгайгаа абаха забда сүлөөгүйгөөр ажаллажа байна.

Улаан-Удын үргэн эльдин гала дайдаар Сэлэнгын хошойнгой совхозой хэдэн арбаад гүүртэ, отаранууд байрладаг юм. Мүнөө эндэхи малшад унаһан малгайгаа абаха забда сүлөөгүйгөөр ажаллажа байна.

Улаан-Удын үргэн эльдин гала дайдаар Сэлэнгын хошойнгой совхозой хэдэн арбаад гүүртэ, отаранууд байрладаг юм. Мүнөө эндэхи малшад унаһан малгайгаа абаха забда сүлөөгүйгөөр ажаллажа байна.

Улаан-Удын үргэн эльдин гала дайдаар Сэлэнгын хошойнгой совхозой хэдэн арбаад гүүртэ, отаранууд байрладаг юм. Мүнөө эндэхи малшад унаһан малгайгаа абаха забда сүлөөгүйгөөр ажаллажа байна.

Улаан-Удын үргэн эльдин гала дайдаар Сэлэнгын хошойнгой совхозой хэдэн арбаад гүүртэ, отаранууд байрладаг юм. Мүнөө эндэхи малшад унаһан малгайгаа абаха забда сүлөөгүйгөөр ажаллажа байна.

Улаан-Удын үргэн эльдин гала дайдаар Сэлэнгын хошойнгой совхозой хэдэн арбаад гүүртэ, отаранууд байрладаг юм. Мүнөө эндэхи малшад унаһан малгайгаа абаха забда сүлөөгүйгөөр ажаллажа байна.

Улаан-Удын үргэн эльдин гала дайдаар Сэлэнгын хошойнгой совхозой хэдэн арбаад гүүртэ, отаранууд байрладаг юм. Мүнөө эндэхи малшад унаһан малгайгаа абаха забда сүлөөгүйгөөр ажаллажа байна.

Улаан-Удын үргэн эльдин гала дайдаар Сэлэнгын хошойнгой совхозой хэдэн арбаад гүүртэ, отаранууд байрладаг юм. Мүнөө эндэхи малшад унаһан малгайгаа абаха забда сүлөөгүйгөөр ажаллажа байна.

Улаан-Удын үргэн эльдин гала дайдаар Сэлэнгын хошойнгой совхозой хэдэн арбаад гүүртэ, отаранууд байрладаг юм. Мүнөө эндэхи малшад унаһан малгайгаа абаха забда сүлөөгүйгөөр ажаллажа байна.

Улаан-Удын үргэн эльдин гала дайдаар Сэлэнгын хошойнгой совхозой хэдэн арбаад гүүртэ, отаранууд байрладаг юм. Мүнөө эндэхи малшад унаһан малгайгаа абаха забда сүлөөгүйгөөр ажаллажа байна.

Улаан-Удын үргэн эльдин гала дайдаар Сэлэнгын хошойнгой совхозой хэдэн арбаад гүүртэ, отаранууд байрладаг юм. Мүнөө эндэхи малшад унаһан малгайгаа абаха забда сүлөөгүйгөөр ажаллажа байна.

Улаан-Удын үргэн эльдин гала дайдаар Сэлэнгын хошойнгой совхозой хэдэн арбаад гүүртэ, отаранууд байрладаг юм. Мүнөө эндэхи малшад унаһан малгайгаа абаха забда сүлөөгүйгөөр ажаллажа байна.

Улаан-Удын үргэн эльдин гала дайдаар Сэлэнгын хошойнгой совхозой хэдэн арбаад гүүртэ, отаранууд байрладаг юм. Мүнөө эндэхи малшад унаһан малгайгаа абаха забда сүлөөгүйгөөр ажаллажа байна.

Улаан-Удын үргэн эльдин гала дайдаар Сэлэнгын хошойнгой совхозой хэдэн арбаад гүүртэ, отаранууд байрладаг юм. Мүнөө эндэхи малшад унаһан малгайгаа абаха забда сүлөөгүйгөөр ажаллажа байна.

Онһомо техникын „нюусье“ нээгшэ

Уялгата албаяа амжалта т а й г а а р дүүргээд, түрэл нютагаа бусажа ерэнэн Бата Базарович Дыдыков XX партийна съездын нэрэмжэтэ колхоздо эгээл хүндэтэй хүнүүдэй нэгэн болонхой. Бата Базаровиче таниха мэдэхгүй хүн үргэн Ноёхондо хомор байха. Энэмнай үнэн сэхэ ажалараа бүхы аймаг дотор алдаршанхай. Энээнэй урда тээ артелингээ ажахын алишье халбари дээрэ ажаллажа ябахалаа, абыастай шударгы, ажалша бэрхэ байһанаа харуула. Тэрэнэй шадбаринь мэргэжэе колхозой хүтэлбэрлэгшэд тухайла, 1947 ондо Сэлэнгын механизаторнуудай училищидэ эльгэгээтэй нэн. Одоол тинхээнэ эхилээд Бата Базарович онһомо техникын «нюусье» табан хурган мэтээр танижа мэдэжэ эхилээ бэлэй.

—Түрүүшээр тухашарха, тулиха ушарнуудыше гарадаг байгаа. Мүнөө гад ондо болоо,—гээд тэрэ хөөрэнэ.

Солото механизаторай энэ хэлээшэнь тон зүйтэй. Нүхэр Дыдыков гэшэмнай ажал хэрэгээ хайса мэдэхэ, ехэ дүй дүршэлтэй болон хүн. Тэрэнэй мэдэхэ шадхаггүй юумэн хомор юм. Мүнөө колхозойнгоо машинно-тракторна мастерскойе даагаад ажаллаха зуураа, үетэн нүхэдтөө ходо жэшээ харуулжа, ажал хүдэлмэринь зүбөөр эмхидхэдэг. Тэрэнэй ашаар колхозой механизаторнууд хүлэй үедэ машина, техникээ үр эхэтэйгээр хэрэглэдэг болоо. Үнгэрөөшэ жэлдэ хабарангаа тарилга хээээ хэээнэйхинээ урагшатайгаар хээд, яһала һайн ургаса хуряажа абаа һэн. Энэ амжалтаараа урмашалан механизаторнууд ургаса хуряалгын дүүрэхэтэй хамта трактор,

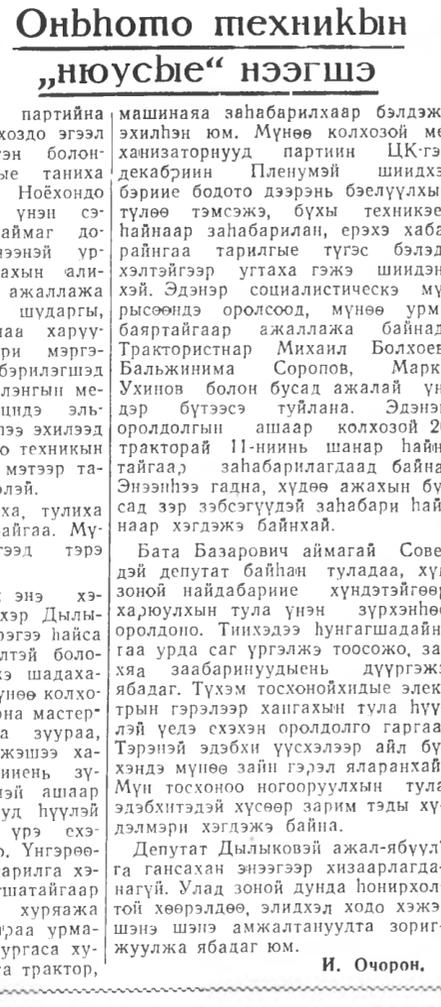
машинная заһабарилхаар бэлдэжэ эхилһэн юм. Мүнөө колхозой механизаторнууд партиин ЦК-гэй декабрин Пленумэй шийдхэ барие бодото дээрэн бөлүүхын түлөө тэмсэжэ, бүхы техникээ һайнаар заһабарилан, ерэхэ хабарангаа тарилгые түгэс бэлдхэлтэйгээр уртаха гэжэ шийдэнхэй. Эдэнэр социалистическэ мүрьсөөндэ оролсоод, мүнөө урма баяртайгаар ажаллажа байна.

Трактористнар Михаил Болхоев, Бальжинна Соропов, Маркс Ухинов болон бусад ажалай үндэр бүтээсэ туйлана. Эдэнэй оролдолгын ашаар колхозой 20 тракторай 11-ниинь шанар һайнтайгаар заһабарилгад байһа. Энэһинээ гадна, хүдөө ажахын бүсэд эр зэбсэгүүдэй заһабари һайнаар хэдгэжэ байһай.

Бата Базарович аймагай Советэй депутат байһан тулаада, хүн зоной найдабарине хүндэтэйгээр харюулхын тула үнэн зүрхэнһөө ороллодо. Тинхэдээ һунгашадайнгаа урда саг үргэлжэ тоосожо, захяа заабаринуудыне дүүргэжэ ябадаг. Түхэм тосхойнхиде электрын гэрэлээр хангахын тула һүүлэй үедэ сэхэн оролдолго гаргаа. Тэрэнэй элбхи үүсхэлээр айл бүхэндэ мүнөө зайн гэрэл яларанхай. Мүн тосхойно ногооруулхын тула эдэхитэдэй хүсөөр зарим тэды хүдэлмэри хэдгэжэ байна.

Депутат Дыдыковэй ажал-ябуулга гансахан энээгээр хизаарлагданагүй. Улад зоной дунда һонирхолтой хөөрөлдөө, элидхэл ходо хэжэ, шэнэ шэнэ амжалтануудта зоригжуулжа ябадаг юм.

И. Очорон.

Улаан-Удын модоной заводой Эра Ивановай хүтэлбэрлэдг коммунистическэ ажалай бригада январь һарынгаа түсэбмэ 130 процент дүүргэе. ЗУРАГ ДЭЭРЭ (зүүн гарһаа): Эра Иванова Гая Дымарева хоёр ажаллажа байна.

Мүрьсөөндэ архим-лэгшэд

Долоон жэлэйнгэ хоёрдохи жэлэй түсэб болзорһооно урид дүүргэхын түлөө мүрьсөөн, республикнай промышленна предпритинууд 1960 оной январьда бараг амжалта туйлаһан байна.

ПАРОВОЗО-ВАГОННО ЗАВОД

Ленинэй орденго паровозо-вагонно заводойхид долоон жэлэй түсэбмэ уридшалан дүүргэхэ мүрьсөөндэ элбхитэйгээр хабадажа, январь һарынгаа даабари 100,1 процент болгобо.

Заводой түмэршэ дархашуулай цех үнгэрэгшэ һарынгаа даабари 118 процент дүүргэе. Эдэ шухадаг цехинхид январингаа түсэб 12,3 процентээр үлүүлбэ.

Шэрэм шухагшад түсэбһөө гадуур 80 шахуу тонно шэрэм шухага гаргаа. Паровозно комбиндад цехүүдэй мүрьсөөндэ паровозо-механическа, тендернэ, арматурна цехүүдэй хүдэлмэришэд онсо шалгарба.

МЯХА-КОНСЕРВЫН КОМБИНАТ

Үнгэрэгшэ 1959 онойнгоо даабарине болзорһооно урид дүүргэһэн мяха-консервын комбиндад коллектив энэ жэлдэ амжалтагайгаар ажалла. Мүнөө январь һарынгаа түсэб дүүргээд, даабарингаа гадуур 1 миллион 200 мянган түхэрнэй продукция гаргаа. Эршэмтэйгээр ажаллаһанай ашаар түс комбинат хараалһанаа гадуур 170 тонно мяха, 90 тонно колбаса, 8 миллион шахуу хэнгэ банка консервэ город болон хүдөөдэ ажануугшадта үгөө.

Колбаса-консервын, мал үүсэдэг заводуудай хүдэлмэришэд энэ жэлэй түрүүшын һарын түсэб дүрбэн хоногоор уридшалан дүүргэжэ, мүрьсөөндэ комбинат соогоо түрүүлбэ.

УЛАН-УДЫН МОДОНОЙ ЗАВОД

Тус заводойхид январь һара соо даабарингаа гадуур 400 кубометр хөрөөдэмэл модо гүрэндөө тушааба.

Үргэн далайсатайгаар дэлгэрһэн мүрьсөөндэ В. Шкор, В. Никифоров, И. Яковлевай бригадынхид түрүүлэн. Тэдэнэр үдэр бүхэндэ тус тустгаа 20—30 кубометр модо даабаринаа үлүүлэн хөрөөдэнэ.

Коммунистическэ ажалай бригадануудай гэшүүд (бригадирнуудын нүхэд Э. Иванова, О. Эпова) үнгэрэгшэ һарада амжалтагайгаар хүдэлжэ, январингаа түсэбһөө гадуур 45—45 кубометр амһартын хабтагай хөрөөдэжэ гаргаа.

С. Сдобнов, экономика эрдэмэй кандидат.

Түрүүшүүлэй ЗАМААР

Улаан-Удын үргэн эльдин гала дайдаар Сэлэнгын хошойнгой совхозой хэдэн арбаад гүүртэ, отаранууд байрладаг юм. Мүнөө эндэхи малшад унаһан малгайгаа абаха забда сүлөөгүйгөөр ажаллажа байна.

Түрүүшүүлэй ЗАМААР

Улаан-Удын үргэн эльдин гала дайдаар Сэлэнгын хошойнгой совхозой хэдэн арбаад гүүртэ, отаранууд байрладаг юм. Мүнөө эндэхи малшад унаһан малгайгаа абаха забда сүлөөгүйгөөр ажаллажа байна.

Түрүүшүүлэй ЗАМААР

Улаан-Удын үргэн эльдин гала дайдаар Сэлэнгын хошойнгой совхозой хэдэн арбаад гүүртэ, отаранууд байрладаг юм. Мүнөө эндэхи малшад унаһан малгайгаа абаха забда сүлөөгүйгөөр ажаллажа байна.

Декадада хабаадагшадтай уулзалга

Улан-Удын советско-партийна хургуулида партийна, профсоюзна организаацинуудай үүсхэлээр, үнгэрэгш жэлэй декабрь нарада Москва да болон Бурядай искусство, литературы декадада хабаадагшадтай уулзалга хаяхан болобо. Гүрэнэй оперо, баледэй театрын директор нүхэр Бельгаев декадын дүн тухай тодорхойгоор хөөрөжэ, хургуулини багшанар болон шагнагшадые хонирхуулба.

Удаань уран зохиолшодой зүгнөө «Байгалай толон» журналай редактор Ч. Намжилов, уран зураашадтай зүгнөө уран зураашадтай Союзай правленийни түрүүлэгш нүхэр Павлов гэгшэд элидхэ хэбэ.

Уулзалгын эсэст декадада хабаадагшан артистнар концерт табид. Концерттэ СССР-эй арадай артист Насаран Лиховоин, РСФСР-эй арадай артистка нүхэр Петрова хабаадалсаа.

И. Ильин.

Доржи Банзаровай нэрэмжэтэ институтай актова зал соо үдэшин 8 часов үеэр студентнэр олооро сугларба. Уран зохиолшодтой ээлжээтэ уулзалга болохонь гэлэн мэдээлэ хэдэн үдэрэй урда үлгөөтэй байгаа юм.

Бурядай искусство, литературы Москвада болошо декадын дүнгүүд тухайда тэрэнэй парторг байхан Г. П. Миронова дэлгэрэнгызгээр хөөрөбэ. Поэтесса Цырен-Дулма Дондокова декадын үедэ болон мартагдашагүй уулзалга, хөөрөлдөөнүүд тушаа хэлээд, һүүлээр Бурят ороноо магтанан шүлгээр уншаба. Поэт Шираб Нимбуев «Хүбүүтээ хөөрөлдөөн» гэлэн шүлгэ ород, бурят хэлэнүүд дээрэ уншажа, магтаалда хүртөө. Бэлитгэй залуу пост Дондок Улзытуев хаяхан бэшээн «Самбуулин» гэжэ шүлгөө уншажа, шагнагшадда альга эхээр ташуулаа.

Уран зохиолшодой удаа оперо, баледэй театрын артистнар — РСФСР-эй багыата артист Вл. Манжетов, артистка Н. Манжеева гэгшэд хэдэ хэдэн дуу дуулаба. А. Данилов.

Шэнэ барилганууд бодхоогдоно

Закаменай аймагай «Коммунизм» колхоздо нөдөндө жэл барилгашадай бригада эмхидхэгдэһэн байгаа. Тэрэ гэгээр энэ бригада нилээд эхэ ажал хээ.

Ута нурган, Улан шулуун, Болхой гэжэ газарнуудта малай хэдэн шэнэ байра, малшадай гэрнүүд барилгалан байна. В. Доржиев.

Саг үргэлжын лектори

Каменск тосхоной клубай дэргэд саг үргэлжын лектори нэгдэжэ, политическэ, эрдэм ухаанай техникын, медицинн асуудалнуудаар, шажанда эсэргүү темнүүдээр, литература, искусство, этикын асуудалнуудаар лекци уншагдана.

Геолог Самсонов Индидэ нефть бэлдэржэ аяншалган тухайгаа лекци уншаа. Энэнь лекторидо уншагдаһан түрүүшын лекци болоно. Мун уласхоорондын байдал тухай лекци партини Кабанскын айкомой хүдэлмэрилэгшэ нүхэр Чернявский уншаба.

Эндэ воскресени бүхэндэ лекци уншагдажа байха юм. Ж. Гомбоев.

ХАЛААХАЙ

Кяхтын аймгай Лениный нэрэмжэтэ колхоздо аяар 1957 ондо шулуугаар бани барилгалан юм. Тэрэ гэгээр банине түлээгээр колхозой хангадаггүй дээрээ мүнөөдөө сонхонь тоёржэ, эбдэржэ байга гомэ манай худөө бэшэгшэ мэдээсэнэ.

Хада майлын шулууд Хамха сохиго гулидхаад, Богонихон сагай болзорто Бодхоо нэн даа намайе.

Бани гэнэн нэрэмни Баясуулбашы зоние, Гурбан жэлэй туршада Гулбахаал ганса байрлана.

Эниб гэхэ сонхогүй, Энэб гэхэ үүдэгүй, Талын дунда табхайжа, Тахил болоод нуунаб даа.

Ой модоёо гамнаха

Манай орон ой модоор дэлхэй дээрэ эгээл баян орон гэжэ мэдээжэ. Тийхэдэ Сибирьнээ, Сибирь соо Зүүн Сибирьнээ ой модоор баян нотаг манай гүрэн дотор үгы. Эндэмнай нархан, шэнэһэн, хуша, улахан болон бусад модод ургадаг байна. Эдэ модод, нэн түрүүндэ нархан, арадай ажахыда үргэнөөр хэрэглэгдэдэг юм.

Нарханһаа абтагдаһан химическэ бодосуудһаа мебель, мыль, спирт, пластмасса, фотоленко хөгдэдэг. Нарханай дабирхайһаа абтаһан канифоль промышленностини 70 гаран халбарлада хэрэглэгдэнэ. Мун нархан модон хүнэй бедэ ехэ тунхатай. Нархатай ойн агаар сээр, хайхан. Элдэб микробуудые үгы болгодог фитонцидтай туладан нимэ ой фитонсоо санатори, амаралтын гэр байгуулагдана.

Арадай ажахыда айхабтар ехэ хэрэгтэй «сибирин дуб» гэжэ нэрлэгдэдэг шэнэһэн манай нотагай «ногоон океанай» ехэнхи хубиние эзэлэн, хэдэн мянган километртэ нэмжын ургана. Энэ шэнэһэн модон бүхэ, уни удаан сагай турша соо улан соошые үмхирдэггүй туладаа хүүргэ, канал, худаг, гэр байрын барилгада үргэнөөр хэрэглэгдэдэг. Энээн тушаа түүхэнээ нэгэ нимэ баримта дурламаар: 2000 жэлэй саана Дунай мүнэн дээрэ римлянуудай бариһан хүүргын шэнэһэн багананууд мүнөө болотор үшөө бүхэ зандаа байдаг.

Шэнэһэнэй дабирхайһаа һүүлэй жэлүүдтэ камель гэжэ нэрлэгдэһэн бодос абажа, бүд нэхэлгэ, зурруул гаргалгада хэрэглэгдэнэ. Хуша, хушан, улахан, хасуурһаа фанерэ, саарһа бэлдэхэдэг, элдэб химическэ бодосуудые абадаг байна.

Ой соо модо бэлдэхэдэ, мун модоной завод, мебельнэ фабрика-нуудта модо сабахша, хөөрөөдхэдэ заримдаа модоной ехэнхи хубинь минн хосордог байгаа. Модоной үлгэдэлые суглуулжа, үйлдбэридэ хэрэглэбэл, тэрээнһээ айхабтар ехэ хэмжээнэй шухала хэрэгтэй пластмасса, спирт, каргон, глюкоза гэхэ мэтые абажа болоно. Жэшэнь, 3 тонно хуурай модонһоо нэгэ тонно глюкоза абтадаг. Тийхэдэ тонно глюкоза 2 тонно шенинэһээ, 6—8 тонно хартаабхаһаа абтадаг ха юм.

Мун 15—20 кубометр сабшадана, хөөрөөдхөнһөө 750 дүрбэлжэ метр хабтагай (плитки) хөгдэжэ, хоёр бүлын байха гэр бариха болохо гэжэ тоологдоно.

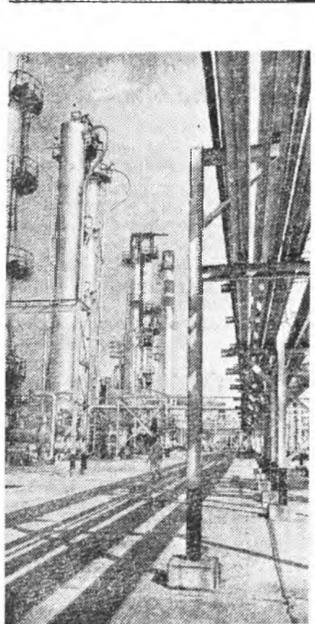
Тиймэһээн мүнөө модоной үлгэдэл хүсөөдөр хэрэглэгдэг болохын түлөө шухала хэмжээ-ябуулганууд бэлүүлэгдэжэ байна.

Байгалингаа нимэ ехэ баялгата хайша хэрэгээр хандаха, сабшажа унагааха, гэмтээхэ ябадал али олон үзэгдэнэ. Зарим хүнүүд 2—3 борбоосгойтой залуу хуша модо унагаадаг байна. Тээд нэгэ хушаһаа хэды ехэ ашаг олоо гү, али шухала хэрэгтэй элдэб хэрэгсэлүүд бүтээгдэхэ байгаа гэшэб гэжэ тэдэнэр долоногүй ха юм. «Нэгэ модонһоо миллион зурүүл абажа болохо, нэгэ модоор миллион модо галдажа болохо» гэжэ арад зон хэлээдэг. Ой соо унтаргадангүй орхидгоһон түүдэгэй, папиросой галай арадай ажахыда ушаруулан гарза гай айхабтар ехэ байдаг. Тиймэһээ хүн бүхэн ой тайгада ябахадна нарилха, оронойнгоо баялгыне арьбадхаха гэжэ анхарха ёһотой.

Ш. Бакшеев,

Эрхүүгэй университетэй студент.

Хилын саанаһаа

Мексика. Ороной гол баялг болохо нефтийе Америкын, Англин монополистнууд удаан саг соо урижэ байһан юм. Нефтингэ баялгыне гүрэнэй мэдэлдэ оруулһанайгаа һүүлээр Мексика экономическэ талаараа түргөөр хөгжөөхэ ахилэ. Мексик гэжэ гүрэнэй организааци оронойнгоо тулшын хэрэгсэлжэ мүнөө үедэ 98 процентээр хангана. **Зураг дээрэ:** Песа-Рикадахи нефть буйлуулдаг завод Мексикадахи томо заводуудай нэгэн юм.

ТАСС-эй фотохронико.

Советскэ хүндэтэ айлша Непал ерэбэ

КАТМАНДУ, февралын 3. (ТАСС). СССР-эй Верховно Советэй Президиумэй Түрүүлэгшэ К. Е. Ворошилов, СССР-эй Министруудэй Советэй Түрүүлэгшын Нэгдэһэн орлогшо Ф. Р. Козлов, СССР-эй Верховно Советэй депутат Е. А. Фурцева, тэдэнэй сугтаа ябалсан хүнүүд Непалай хаанай, тэрээнэй правительствын урйалаар энэ үлгөөгүүр эндэ ерэбэ.

Непалай хаан Махендра Бир Бикрам шах дева, премьер-министр Б. П. Коирала, хаанай бүлын гэгшүүд, министрүүд, дипломатическэ түлөөлэгшүүдэе толгойлогшоноор, Непалай нислэжэ хотын түлөөлэгшэд, СССР-һээ Непалда байдаг элшэн сайд Е. Г. Забродин түрүүтэй советскэ түлөөлэгшүүдэй, эмхи зургаануудай хүдэлмэрилэгшэд советскэ хүндэтэ айлшадые Гаучар гэжэ аэродромдо (Катманду шадар) угтаһан байна.

Хаан Махендра, СССР-эй Верховно Советэй Президиумэй Түрүүлэгшэ К. Е. Ворошилов аэродром дээрэ үгэ хэлээ.

Хүндэтэ айлшадые хуулган машинанууд Ситал Нивас гэжэ ордон тээшэ шэглэбэ. Нислэл хотын олон мянган ажалшад Советскэ Союзһаа ерэнэн айлшадые бүхи замданы баяр баяхалтайгаар угтаһан байна.

КАТМАНДУ, февралын 3. ТАСС-эй корреспондент В. Кондратов ингэжэ мэдээсэбэ: Непалай хаан Махендра мүнөөдөр сайлалга хэбэ. Тэрэн дээрэ советскэ талаһаа СССР-эй Верховно Советэй Президиумэй Түрүүлэгшэ К. Е. Воро-

шилов, СССР-эй Министруудэй Советэй Түрүүлэгшын нэгдэһэн орлогшо Ф. Р. Козлов, СССР-эй Верховно Советэй депутат Е. А. Фурцева, мун тэдэнэй сугтаа саһан гадаадын хэрэгсэл министрн нэгдэһэн орлогшо Кузнецов, СССР-эй МИД Зүүн-Урда зүгэй ороноуугые даагша В. И. Лихачев, Непалда байдаг элшэн Е. Г. Забродин гэгшэд Непалай талаһаа хатан Раджня лакшми девин палай премьер-министр Бирала, премьер-министр Субарна Шамшер гэгшэ ба.

Советскэ айлшадай эрэнэһэнь һүүлээр урда Непалай премьер-министр Коирала гэгшэ СССР-эй Советэй Президиумэй Түрүүлэгшэ К. Е. Ворошиловтай, СССР-эй Министруудэй Советэй Түрүүлэгшэ Ф. Р. Козловтай, СССР-эй Верховно Советэй Тат Е. А. Фурцеватай уулзаа.

Мун тэрэ үдэр СССР-эй Министруудэй Советэй Түрүүлэгшэ орлогшо Ф. Р. Козлов Непалай премьер-министр Коиралтай уулзаба.

Е. А. Фурцева Непалай нүүдэй организаацинуудай түлөөлөгшэдтэй мүнөөдөр уулзалга хийдхэ. Непалай, Советскэ Союзһаа рондохой хани барисаан советскэ айлшадай — К. Шиндывай, Ф. Р. Козловтой Фурцеватай хүндэтэ айлшад уулзалга эмхидхээ.

ЗҮРХЭТЭЙШҮҮЛЭЙ НЭГЭН

— Леонтий Яковлевич, хайшаа нитэрэ яараба гэшэбэтэ? — Почто, хүбүүнтэйгээ хөөрөлдөхөми,— гэжэ тэрэн харюусаад, шамдуухал саашална.

— Али хүбүүниинь гэшэб. Буудалгын мурьсөөнүүдтэ хабаадалсадагынь байгаа аалтай?— гэлдэһээр харгын бэлшэр дээрэ уулзһан хоёр нүхэдэнь хойноһоон харанаар үлшэнэ.

— Энэшни, хатуухан, шанга бэетэй үбгэжөөл даа, амаралтын үдэр хараа нааши, нэгэ гээ наа ялагар салагар фотоаппарат зүүшэнхэй, стадиной талмай дээгүүр залуушууллаа дутуугүй гүйжэ, харайжа ябадаг, үгышые наа, арадаа буу үргэлэнхэй агнуурда — хада тайгаар харайжа ябадаг хүн ха юм даа,— гэжэ хажуудахи нэгэ нүхэрнэй нүгөөдөө хэлээ.

— Тиймэ даа, тиймэ. Хүбүүднине абаад үзэлши, дундахи хүбүүниинь Москвагай нэгэ хургуулида аад, чемпионт болоо гэлсээ нэн,— гэжэ нүгөөдэнь нэмэнэ.

...Ефим Хайдуоров хэдэн жэлэй саада тээ инженер болохо хүсэлэнгэйгөөр Эхэ оронойнгоо нислэл хото—Москва мордожо, тэндэхи Бауманай нэрэмжэтэ дээдэ техникческэ училищида студент болохо ороһон байгаа. Спортдо дуратай Ефим студент болон түрүүшын үдэрһөө буудалгы талаар өөрынгөө мэрэгжэл шадабарине дээшэ-дүүлхын хойноһоо оролдожо эхилһэн байха юм. Эхэ эсэгтэйгээ дахалдажа ой тайгаар ябахадда агнуури хэжэ нураһан Ефим студентүүдэй хоорондо үнгэргэгдэдэг мурьсөөнүүдтэ мэргэн бууда-лагаараа шалгардаг нэн гэхэ. Москвагай тренерүүд И. Ф. Илюшин, В. В. Губаров, О. М. Жгутов гэгшэд залуу хүбүүнэй нэтрүү оролдосотойе таажэ, Ефимэй буудалгын талаар мэрэгжэл шадабария дээшлүүлхэдэнь горьтойхон туһаламжа үзүүлэн, заабаринше үгэһэн байха юм.

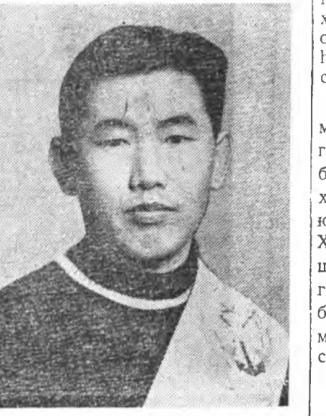
ДЭЛХЭЙН РЕКОРДЫЕ ШЭНЭЛБЭ

1956 оной август харын 27-ной үдэр. Энэ үдэр буудалгаар СССР-эй ДОСААФ-эй үнгэргэжэ байгаа Бүхэсоюзна мурьсөөнэй һүүлшын шалгалта нэн. Ефим Хайдуоров мурьсөөнэй түрүүшын үдэр бага аматай пистоледээр буудахада, абажа боломоор 300-һаа 293 очко абажа, нүхэдэйнгөө дунда шалгарһан байгаа. Тийнбэше наань, мэдээжэ мастернууд Б. Крихели (Москва), Г. Вольский (Киргиз) гэгшэд үшөө хүсэ шадалаа туршаадгүй, Ефимэй туйлаһан амжалтые хаража, баясажа байгаа бэлэй.

— Ефим, мүнөөдэр илалта туйлаха ёһотойш,— гэжэ тэдэнэй нэгэниинь мурьсөөнэй һүүлшын үдэр хэлэһэн байгаа.

Энэ үлгөөгүүр хүн бүхэн өөһэд өөһдэһингөө команда, нүхэрэй түлөө ханаагаа зобонги, спортсменэй сагаалаа буудахатайнь зэргэ дунд барилдажа, хүчилдэжэ спортсмен

бүхэнөө «һайн тудабаш. 10, тийгээд лэ бууда» гэхэ мэтын наанамжа, дурадхалуудые хашхаралдадаг нэн. Ефимше, наанаа, сэдхэлээ хүдэлэнги мурьсөөнэй талмай дээрэ гараба. Хойно хойноһоо уни бутаруулан пистоледэй һомон хүрэгжэл, хүрэгжэл мэдэнэ. Дун гаргахадда: Ефимэй оношотойхоноор табиһан һомон

ороной нэрэ солые суурхуулаар спортсменүүд М. Умаров, В. Ясинский, В. Сорokin, Е. Хайдуоров гэгшэд мордолсоһон байха юм. Бээшые хориходоо, мурьсэхэдөөшые һайн амжалта туйладаг Ефим Хайдуоров мурьсөөнэй түрүүшын үдэр пистоледээр гушан һомон буудахада, хоёр дахин найман руу оруулжа, аяар 11 дэххи нуури эзэлбэ. «Ингээд байхадда яалтай гэшэб. Командынми нэрэ соло хухарханы гэшэб гү? Үлгөөдэр 4 очкоһоо үлүүе алахагуйб...» гэлһэн бодол залуу спортсменэй доосо түрэбэ.

Үлгөөдэрнэй Ефим Хайдуоров мурьсэхэдөө оройдоо гурбан очко гэжэ, хамта дээрэнь 582 очконой болобо. Тийгэжэ аяар 11-дэхинээ хоёрдохой нуурида гараһан байха юм. Баяр ёһололой болоходо Ефим Хайдуоров Хүндэтэлей хоёрдохой шэрээ дээрэ гаранхай, нүхэдэйнгөө амаршалагдажа харюусажа байгаа нэн. Тийгэжэ өөрынгөө командые хоёрдохой нуурида гаргалсаһан байна.

«БАУМАНЕЦ» ЗОХЕОБО

Училищини механико-технологическэ факультетэй студент Ефим Хайдуоров буугай (пистолет) тудашые һайжаруулын тула тусхай ном нудар уншадаг, мэргээр буудахадань юун наалта хэнэб гэхэ мэтэлээ эхилээ, пистоледэй хамаг юумныне шудалдаг, үзэлэг нэн. ...Инженер Хайдуоровай досоо мурьсөөндэ хэрэгтэй пистолет зоёхоо түсэб түрэб хаш. Иймэ ороо хүндэ юумые бүтээхын түлөө саг хэрэгтэй. Хоёрдохор, өөрөө конструктор, зурааша, слесарь байха ёһотой ха юм.

ЭРЭ ХҮН ЗОРИНОНДОО ГЭЛЭН УДАХАЙ, УДАНШЭГҮЙ ЕФИМ ПИСТОЛЕДЭЙНГЭ ОРОО ОНЬНОУДУЕ ӨӨРӨӨЛ БҮТЭЭЖЭ ОРОБО.

Нара, жэлэй туршада унтаха нойргүйгөөр оролдон ажалайнь үрэ—пистолет бэлэн боложо, оронойнмай мэдээжэ конструкторнуудаар һайшаагдаба. Мурьсөөнэй энэ пистоледые туршажа үзэхэдэнь мүнөө үеын пистоледүүдтэ орходоо хүнгэн, тудахадаашы мэргэн байба. Тийгэжэ Ефим Хайдуоров оронойнгоо спортсменүүдтэ шэнэ түхэлэй һайн пистолет хэжэ бэлэглэһэн түхэтэй. Энээндэ «Бауманец» гэгшэн нэрэ үгэһэн юм. Нүхэр Хайдуоров удаа тээнэ үшөө хоёр пистолет бүтээжэ, үетэн нүхэдтөө бэлэглээ нэн.

МҮНӨӨ ЕФИМ ХАЙДУРОВА «МУРЬСӨӨНЭЙ ПИСТОЛЕТ» ГЭЛЭН ТЕМЭЭР ДИПЛОМНО ХҮДЭЛМЭРЭЭ БЭШЭХЭНЬ УЧИЛИЩИНИ ДИРЕКЦИ ЗҮБШӨЛӨӨ ҮГЭЛЭН БАЙНА.

Ерээдүйн инженер Хайдуоров дипломнойнгоо проект бэшэжэ дүүргэхэнь.

Советскэ гүрэнэй ажал-ябуулагш делегациин США-гаар аяншалһан тушаа

ФИЛАДЕЛЬФИ, февралын 3. (ТАСС). США-да аяншалжа байһан Советскэ гүрэнэй ажал-ябуулагшадтай делегаци үзэгдэлэр Нью-Джерси гэжэ штатһаа гаража, Филадельфи гэжэ город руу шэглэбэ. Советскэ айлшад тэндэ ошомсоороо городой муниципалитетдэ ороо, тэдээнине Филадельфин мэр г-н Дилуорт хүндэтгэйгөөр амаршалаа.

СССР-һээ ерэнэн айлшад февралын 2-ой үлгөөгүүр городой түүхэтэ памятникүүдтэй танилсаһан, «Кэртисс» гэжэ томо издательствын редакцияда ороһон, городой ажал-

шадай гэр байрануудаар байна. Городой худалдаа налпалатын түрүүлэгшэ Л. Советскэ гүрэнэй ажал-ябуулагшад хүндэтгэлдэ үдэшэлэн сайлгэ хидхээ. Пенсильванин штатай ситэдэй олон зуун студент багшанар халуунаар угтаһан. Совет арадай түлөө Америкын залуушуул ханинаар хөөрөлдэбэ. Филадельфин муниципалитет Советскэ ажал-ябуулагшадтай хүндэтгэлдэ сайлалга эмхидхэна.

Франциин национальна суглаан

ПАРИЖ, февралын 3. (ТАСС). Правительствода нэгэ жэлэй болзоороо онсо эрхэ олгохо тухай хуулин проект Франциин национальна суглаанай үдэшин заседанида зүбшэн хэлсэгдэжэ эхилбэ. Нэгэ жэлэй туршада онсо эрхэ

олгохо тушаа правительстводой хуулин проект хүндэтгэн байна. 75 хуулиа барья. Мүнөөдэр үдэн һүүлээр проект сенатда зүбшэн хэлсэ байна.

Баруунай пала баримпадаг депуадауа гэмнэгдэбэ

ПАРИЖ, февралын 3. (ТАСС). Гүрэнэй дотоодын байдалда аюул төхөөлдүүлхэ хүсэлэһэнь түлөө Франциин национальна суглаанай баруунай тала баримталдаг гэшүүдтэ — жан-батист Бьяджи, Алжирһаа хунгагдаһан депутат Мурад Кауах гэгшэдтэ мүнөөдэр зэмэ

тохогдобо. Тэдэнэр үсэгдэл жирһаа ерэн сасуугаа Орлопортдо арестовалагдаад, гэжэ Парижай түрмэдэ Алжирай буһалгааа толгой Лажард гэгшэ тундунда бни.

Франциин сенатда

ПАРИЖ, февралын 3. (ТАСС). Мүнөөдэр үдэн һүүлээр сенатда заседани эхилбэ. Правительствода тусхай эрхэ олгохо тухай хуулин проектые зүбшэн хэлсэхээ онсо сессидэ сугларһан сенатдай гэгшүүд

хуулин проектые һайшааһан. Премьер-министр М. Дебеллин проект тушаа сенатда хэлэжэ, тэрээнине баталхы наторнуудые урйалаа.

Февралын 5-най программа

18.00 — «Коммунистуудһаа жэшэ аба» гэжэ үхибүүдтэ зориулагдан дамжуулга. 18.30 — Мүноо сагай дуунууд. 18.45 — «Ленин тухай дурсаал-нуудһаа» гэжэн дамжуулга (бурят хэл дээрэ). 19.00 — Румынн композитор Жорж Энеску гэгшын «Эдин» гэжэ опероһоо абтаһан дуунууд. 19.15 — «Колхозуудта үзүүдэг шэфекэ туһаламжаала улам хайжаруулаа» гэжэн дамжуулга. 19.30 — Михаил Александрович дуулана. 19.45 — Һүүлэй мэдээсэл (бурят хэл дээрэ). 19.55 — Шогтой хухуу долгн дээрэ. 20.30 — Һүүлэй мэдээсэл. 20.40 — Гавриил Дадуев хужим. 21.00 — «Колхозой үйлд-бүржин тусэб» гэжэн статья. 21.15 — Хүрэгмэтэ антракт. 21.25 — «Хүнэй гоё хайхан тухай» гэжэн залуушуудта зориулагдан дамжуулга. 21.40 — Микрофонной дэргэдэ уран зохиолшодой хани ёһоор уулзалга» гэжэн циклһээ уран хайханай дамжуулга. 22.00 — «Композитор Файль» гэжэн концерт-очерк. 22.45 — ТАСС-эй материалууд.

Гидрометбюрогой

мэдэһэн ёһоор, мүнөөдэр республикаһа най үлгээтэйшгэ байха. Байгали хойто аймагуудта бага эрэг орохо. Баруун зүгһөө хулахаһаа хилхал, Улан-Удаа городто үдэн 23—25 градус, үдэрнэй 13—15 дус хүйтэн болохоор хүлээгдэ. Февралын 6—7-ной үдэр республика дотор үлгээтэйшгэ саһан орохогүй. Хулахаһаар бүд Бүгүндөө хойто аймагуудта 1—2 градус, бусад аймагуудта 28—30 градус хүйтэ хойто аймагуудта 20—25 аймагуудта 12—17 градус хүлээгдэ.

Т. Бадманн.